Donderdag 18 Januari 1917. Derde Jaargang Nr. 18

Prijs : 6 Centiem voor geheel België

Het Vlaamsche Nieuws

Verschijnt 7 maal in de week

ABONNEMENTSPRIJZEN:
Voor één maand 1.75
Voor 3 maand ..... 5.—
Voor 6 maand ..... 10.—
Voor één jaar ..... 18.—

Redaktie, Beheer en Aankondigingen:
ROODESTRAAT, 44
ANTWERPEN

DE OPSTELRAAD:
Raf VERHULST, Dr Aug. BORMS, Alb. VAN DEN BRANDE
Met de vaste medewerking van René de CLERCQ
en Hoogleeraar Dr Antoon JACOB

Elke medewerker is persoonlijk verantwoordelijk voor zijn schrijven, en bindt niet heel de Redaktie.

AANKONDIGINGEN:
Tweede blad, den regel 2.50
Derde id. id. ..... 1.—
Vierde id. id. 0.50
Doodsbericht ..... 5.—

DE OORLOG

De Toestand

Op geen der groote fronten is deze laatste dagen iets van beteekenis voorgevallen.

De Centralen hebben in Roemenië nog de vermeestering van het plaatsje Vadeni gemeld, waardoor de Zuidelijke oever van de Sereth zoo goed als schoongeveegd is. De Russen geven dit vijandelijk succes toe, evenals het verlies van Mihalia, dat door de Turken bestormd werd. Zoowel de berichten uit Petrograd als die van het Duitsche hoofdkwartier wijzen op de Russische tegenoffensieven waardoor de opmarsch van de Centralen voorloopig tegengehouden wordt. Fundeni, dat de invalspoort van Galatz mag worden genoemd, is nog altijd in handen van de Russen, die aan weerszijden van de versterkte plaats een voorwaartsche beweging hebben ondernomen; een aanvankelijk succes werd door vijandelijke tegenaanvallen weer te niet gedaan. Even groote bedrijvigheid heerscht in de dalen van de Casinu en de Susita, waar het de Roemenen zijn die ongewone bedrijvigheid ontwikkelen; totdusver werden geen positieve resultaten bereikt.

Er is voor 't overige niets bijzonders te vermelden.

Ook op politiek gebied zijn geen nieuwe gezichtspunten verschenen.

De Entente en Griekenland

Tegemoetkoming

Parijs, 16 Januari. — Volgens een telegram uit Piraeus, is aan generaal Callaris, den bevelhebber van het eerste legerkorps bij de gebeurtenissen van 1 December (gevechten tusschen Grieksche troepen en landingsafdeelingen van de Entente) ontslag verleend en is hij vervangen door Jannahitsas, adjudant-generaal van den Koning en oud-minister van oorlog in het kabinet Skoeloedis.

De steeds verwarde toestand

Londen, 16 Januari. — De « Daily Telegraph » vernemt van een diplomatieken medewerker: Opnieuw onderhanden de regeeringen van Engeland, Rusland, Frankrijk en Italie met koning Konstantijn. Den 8sten dezer besloten de vertegenwoordigers van de vier regeeringen, die te Rome samengekomen waren, naar Athene een nota te zenden met een samenvatting van alle eischen, die op 14 en 31 December gesteld waren, waaraan werd toegevoegd dat aan het Griekische ministerie twee etmalen tijd werd gegeven, om een antwoord te zenden en dat alle maatregelen, waarvan gerept werd, in 14 dagen ten volle uitgevoerd moesten worden Dit laatste beding werd eenige dagen geleden officieus gelogenstraft. Volgens mededeelingen uit de beste gezaghebbende bron, was men te Rome overeengekomen, dat de bevoegdheden van Sarrail, die bevestigd en uitgebreid waren over alle internationale contingenten, in dier voege geregeld zouden worden, dat hij de vrije hand zou krijgen, indien binnen veertien dagen niet alle beloften van den koning van Griekenland getrouwelijk waren nagekomen.

Op 11 Januari kwam het Grieksche antwoord af, dat onbevredigend was, daar het de verschillende eischen slechts ten deele inwilligde en een nieuw bewijs leverde van het spelletje van afwachten, dat de koning speelde.

Ik vernieem nu, dat de Geallieerde Mogendheden (met inbegrip van Italië, dat hier mee had gedaan aan de nota van 31 December en er alleen in toegestemd had zijn houding te herzien op voorwaarde dat de Wenzelistische beweging zich buiten haar tegenwoordige territoriale grenzen zou uitbreiden) hun opmerkingen verzonden over het Grieksche antwoord van 11 Januari. Dit stuk schijnt zeer lang te zijn en geeft verschillende punten aan ten aanzien waarvan het Atheensche kabinet nieuwe waarborgen dient te geven. De geallieerden eischen een nieuw kontrool over den telegraaf- en postdienst, enz., die zij tengevolge van de treurige gebeurtenissen van 1 en 2 December verloren hebben, met de beperkte dat zij die kontrool niet zullen uitoefenen op een voor de Griekische regeering plagerige manier; voorts openbare excuzie aan hun vlaggen, onmiddellijke vrijheidstelling van de gevangen genoten Wenizelisten, betaling van volledige schadeloosstelling aan alle slachtoffers, ontslag van den generaal die op 1 en 2 December over de Grieksche troepen bevolen werde, enz. Ten slotte verklaren zij de voorwaarden van de nota's van 14 en 31 December en 8 Januari in hun geheel door de Grieksche regeering nagekomen dienen te worden en dat, zoo lang die niet verwezenlijkt zijn, er geen sprake kan zijn van een opheffing van de blokkade. Er wordt geen tijdgrens bepaald.

Het is zeer duidelijk — vervolgt de medewerker van de « Daily Telegraph » — dat deze nota de deur niet sluit voor een voortzetting van de tusschenpoozende gesprekken tusschen Konstantijn en de mogendheden, die welhaast twee jaar aan den gang zullen zijn.

Blijkbaar zijn de vier kabinetten van meening dat zij den een of anderen « modus vivendi » met Konstantijn kunnen bereiken, die zullen voorkomen dat hij zijn leger in den rug van Sarrail's troepen werpt, op den dag dat de Bulgaarsche en Duitsche troepen naderen.

De « Daily Chronicle » merkt op dat Griekenland voor verscheidene maanden leeftocht schijnt te hebben en dat daarom de vraag rijst, of de geallieerden hun blokkade niet zouden moeten versterken met den een of anderen sneller werkenden druk. Wij hadden gehoopt, zegt het blad, dat de conferentie te Rome plannen had bekrachtigd, om alle gebeurlijkheden onder de oogen te zien.

Duitsch avondbericht

Niets Bijzonders

Berlijn, 16 Januari, 's avonds. — Officieel:

In het **Westen** en het **Oosten** geen bijzondere gebeurtenissen.

In het **Oosten** zijn ten Zuiden van **Smorgon gevechten begonnen.**

Duikboot- en mijnoorlog

Londen, 16 Januari. — Lloyds meldt, dat het Engelsche stoomschip « Brookwood » en het Noorsche stoomschip « Tholma » in den grond moeten geboord zijn.

Het Noorsche stoomschip «Graafjeld» is op een mijn geloopen en in de lucht gevlogen; vijf man zijn gered, de andere acht zijn omgekomen.

Londen, 16 Januari. — Het Engelsche stoomschip « Martin » (er zijn 2 stoomschepen « Martin », een van 1904, het ander van 1382 ton) en het Zweedsche stoomschip « Norna » (Lloyds geeft geen Zweedsch, wel een Engelsch s.s. «Norna» op, groot 457 ton), zijn in den grond geboord. Schepen hebben de bemanning van het Noorsche stoomschip « Tholma » (1896 ton), van Drammen en een deel der bemanning van het Engelsche s.s. « Brookwood » aangebracht. De eersteofficier en twaalf man van de « Brookwood » worden vermist.

Londen, 16 Januari. — Een Deensch s.s. heeft gisteren den kapitein en 9 leden der bemanning van het s.s. « Martin », dat den 13en dezer is gekelderd en den kapitein en 4 man van het Noorsche s.s. « Graafjeld » van Haugesund geland. Van de « Graafjeld » worden 8 man vermist.

Het optimisme van de Avanti

De « Avanti », het socialistisch hoofdorgaan in Italië zegt overtuigd te zijn, ondanks allen schijn van het tegendeel, dat het Europeesche konflikt binnenkort door onderling overleg zal worden beslecht. Na de openbaarmaking der entente-nota aan Wilson zijn, volgens de « Avanti », de heftigste nationalisten met hun orgaan, de « Idea Nazionale », heel tam geworden en hebben hun imperialistisch program opgeborgen.

Zij, die straks nog niet alleen Trente en Triest, doch ook Dalmatië, Albanië, Epirus en de Grieksche eilanden voor Italië opeischten en zelfs van Smirna, Syrië en Jemen spraken, zweren nu bij het nationaliteitsbeginsel.

Deze ommekeer wettigt, meent de « Avanti », de optimistische opvatting, dat het einde van den oorlog dichter bij is, dan het schijnt.

Het uitlekken van Wilson's nota

Washington, 16 Januari. — Na verder verhoor van Lawson, die opheldering gaf over enkele van de gesprekken, die hij beweert gehouden te hebben, heeft de Commissie van onderzoek uit het Huis van Afgevaardigden de verhoren geëindigd, na eenige gedachtenwisseling, besloten J. P. Morgan en andere financiers voor zich te dagvaarden. Op nieuw verschijnen van deze getuigen is niet gesteld.

Onze Prijskamp in Woord en Beeld

door LUC

DE WONDEREN VAN DE WERELD

17

ITALIE

DE OVERVLOED-STRAAT VAN POMPEI

Het grootste ongeluk, dat het rijk onder Titus' regeering trof, was de met geweldige aardbevingen gepaarde uitbarsting van den Vesuvius, den 24n Augustus 79, waardoor geheel Campanië werd verwoest en drie bloeiende steden, Herculanum, Pompeji en Stabiae onder lava en asch bedolven werden. Vele duizenden menschen verloren door dit ontzettend natuurverschijnsel het leven. Tot de slachtoffers dezer ramp behoorde ook de door zijne natuurkundige werken beroemd geworden geleerde en staatsman Plinius de Oude, omtrent wiens dood, evenals omtrent het vreeselijk natuurverschijnsel in het algemeen, zijn neef Plinius de Jonge in twee brieven aan den geschiedschrijver Tacitus ons hoogst belangrijke bijzonderheden heeft nagelaten.

Nu laten wij het woord aan Plinius den Jonge, die wat een goed reporter is uit den tijd van thans achttien en een halve eeuw geleden, en die verdient in een dagblad te schrijven om zijn levendigen en aanschouwelijken trant:

« Mijn oom bevond zich te Misenum, waar hij in persoon bevel voerde over de vloot. Den 23n Augustus, ongeveer des namiddags te een uur, zeide mijne moeder tot hem, dat eene wolk van ongewone grootte en gedaante zich vertoonde. Hij had een koud bad genomen, daarop liggend het middagmaal gebruikt en was juist bezig met studeeren. Hij vroeg om zijne schoenen en beklom eene hoogte, van waar men het vreemde verschijnsel zeer goed waarnemen kon. De wolk verhief zich — uit welken berg kon men in de verte niet onderscheiden; dat het de Vesuvius was, vernam men eerst naderhand — in een vorm, die met niets te vergelijken was dan met een boom en wel met een pijnboom (gelijk bij de ramp Corvillain). Zij scheen met een zeer langen stam in de hoogte te stijgen en zich in de hoogte in eenige takken te verdeelen; ik onderstel, omdat zij aanvankelijk met kracht in de hoogte gedreven, tengevolge van het ophouden van deze drukking of door hare eigen zwaarte in de breedte zich uitbreidde. Hare kleur was nu eens wit, dan weer grauw en gevlekt, al naarmate zij aarde en asch met zich voerde. Dit verschijnsel was in het oog van den geleerden man natuurlijk hoogst belangrijk en eene nadere beschouwing overwaardig. Hij liet een licht vaartuig in gereedheid brengen gaf mij verlof om hem te vergezellen, indien ik er lust toe had.

. . . . . .

» Het was, alsof de zee zich zelf opslorpte, alsof zij door de aardbeving op zich zelf werd teruggeworpen. Althans wij zagen dat het strand veel breeder was dan anders en aanschouwden een groot aantal zeedieren, die op het droge waren achtergebleven. Aan de tegenovergestelde zijde barstte eene vreeselijk zwarte wolk los, schoot en slingerde slangvormige vuurmassa's naar alle zijden en ontlastte zich in langwerpige vlammen, die veel op bliksemstralen geleken, doch grooter waren.

»Kort daarna daalde genoemde wolk op de aarde neder en bedekte de zee. Zij had Capreae omhuld en ook het voorgebergte van Misenum aan onze blikken onttogen. Thans vermaande, smeekte en beval mijne moeder mij, te vluchten zoo goed als ik kon. « Gij zijt jong, » zeide zij, « en kunt gemakkelijk ontkomen; ik daarentegen ben oud en zickelijk en wil gaarne sterven, indien ik maar niet de schuld draag van uw dood. » Ik antwoordde, dat ik mij niet zonder haar wilde redden, greep hare hand en dwong haar om heur stap te verhaasten; zij volgde half onwillig en klagend, dat zij mij slechts ophield. Reeds viel er asch op ons neer, doch niet in groote mate. Ik keek om. Eene donkere damp rolde ons achterna, aan een op de aarde uitgestorten bergstroom gelijk. « Laat ons een weinig ter zijde uitwijken, » zeide ik, « zoolang we nog zien kunnen, opdat wij niet op straat omver geloopen en in de duisternis door de menigte vertrapt worden. » Nauwelijks hadden wij ons neergezet, of het werd donker, niet zooals in een bewolkten, door geen maanlicht verhelderden nacht, maar evenals wanneer in een gesloten vertrek het licht uitgeblusch wordt. Men hoorde niets dan het weegeklaag der vrouwen, het gejammer der kinderen, het geschreeuw der mannen. De een riep om zijne ouders, de ander om zijne kinderen of om zijne echtgenoot of gade. Eenigen jammerden over hun eigen lot, anderen over dat der hunnen. Menigeen wenschte naar den dood uit vrees voor het sterven. Velen hieven hunne handen tot de goden op, anderen beweerden, dat er geene goden meer waren, dat de laatste en eeuwige nacht der wereld gekomen was. Ook ontbrak het niet aan dezulken, die het werkelijk gevaar door verdichte en leugenachtige verhalen nog vergrootten... »

Het verhaal van Plinius levert ons een aanschouwelijk beeld op van dien vreeselijken nacht, waarin drie schoone steden zijn verwoest. Zij werden zoo diep deels in den grond, deels onder de asch begraven, dat zeventien eeuwen lang zelfs de plek, waar zij gestaan hadden, niet met zekerheid bekend was. Eerst in de vorige eeuw heeft men die bedolven steden weer ontdekt en een begin gemaakt met de opdelving, die in Pompeji bovenal de schitterendste uitkomsten heeft opgeleverd, dewijl hier alleen asch weg te ruimen viel. Een aanzienlijk deel der oude stad Pompeji ligt tegenwoordig weder bloot. Wij wandelen door de straten, wij treden de huizen binnen, waarin het huisraad de oude bewoners gedeeltelijk nog geheel ongeschonden aangetroffen wordt. Deze opdelvingen hebben voor de geschieden's kostbare schatten aan het licht gebracht; wij bezitten ten gevolge daarvan het duidelijkste beeld van de woningen, de uitspanningsplaatsen, het huiselijk leven en de gewoonten der oude Romeinen, een veel aanschouwelijker beeld dan het beste geschiedkundig werk leveren kan.

Leest op de tweede bladzijde van dit nummer het opheffmakend artikel

HET ONOVERWINNELIJKE FRANSKILJONNNISME

waarin de wantoestanden worden aangeklaagd die op taalgebied in het toewezen blijven heerschen.

DAGELIJKSCH NIEUWS

VERSLAG VAN HEER LEO VAN PEBORGH.— Wij vestigen de aandacht onzer lezers op het artikel « Edel Werk », dat zij op onze derde bladzijde zullen vinden.

Het geeft uittreksels uit het hoogst belang- en zaakrijk verslag dat hr Senator Leo van Peborgh geeft van de handelingen der Maatschappij tot Dierenbescherming.

ALGEM. NEDERL. VERBOND. — (Afdeeling Hooger Onderwijs voor het Volk). — Deze afdeeling hernieemt eerstdaags haar openbare voordrachten en lessen, met de ondersteuning van « Volksopbeuring ». De pleegtige openingszitting zal plaats hebben op Zaterdag 20 Januari a.s., te 9 1/2 uur 's avonds (t.u.), in de feestzaal van het Koninklijk Athenæum, Gemeenteplaats. De voordracht zal worden gehouden door Prof. Dr. J. Versluys, hoogleeraar in de dierkunde aan de Universiteit te Gent en een van de eerste wetenschappelijke Hollandsche krachten op dat gebied.

Dinsdag daarop, 23 Januari, op hetzelfde uur, geeft Dr. J. Denucé in de studiezaal van het Koninklijk Athenæum de eerste van zijn vier lessen over de « Renaissance in Vlaanderen ».

Alle belangstellenden zijn welkom.

HUISSIERS! — De jongens die langs de straat loopen met een karretje, bak of mand om het paardemest te vergaderen worden door ons volk *de huissiers* genoemd.

Waarom?

Heel natuurlijk! 't Zijn immers *opscheppers!*

VOLKS-LEESAVOND. — Heden, Donderdag avond, te 8 uur (torenuur), Volks-Leesavond in het lokaal « Liberaal Volkshuis », Volkstraat, 40, ingericht door de Liberale Volkspartij en Help U Zelve.

M. Prosper Arents zal een voorlezing houden uit eigen werk.

De toegang is voor ieder kosteloos. — Niemand is verplicht te verbruiken.

LEES- EN VERTELUUR voor de jongens van minstens tien jaar oud, in het « Liberaal Volkshuis », Volkstraat, 40, heden Donderdag, te 4 uur 's namiddags (torenuur).

Verteluur: M. O. Parcyn, over: « De vier bekwame Broeders », « De Waarzegger », « Van het Knaapje, dat Goudvliegjes vangen ging » en « De Pruimenjongen ».

Leesuur: M. Hendrik Van Tichelen, over: Pol De Mont, met voorlezing uit zijn werk.

EEN « DAGBOEK » OVER VIER EEUWEN. — De geneeskundige faculteit te Parijs, die in den loop der dertiende eeuw gesticht werd (haar eerste bekende deken dateert van 1267), bezit een onvergelijkelijken schat, bestaande in hare « Commentaires », d.i. het dagboek harer werkzaamheden en besluiten, dat door de opvolgentlijke dekens bijgehouden werd. De verslagen der eerste bestaansjaren zijn weliswaar verdwenen, maar sedert 6 November 1395 tot November 1786, zijn zij in haar geheel en zonder de minste gaping bewaard gebleven. Het geheel bestaat uit 24 banden in-folio, gebonden in perkament en onuitgegeven gebleven tot op een jongen datum. In al deze deelen is het handschrift zeer leesbaar gebleven, hetgeen te danken is aan de voortreffelijke inkten die door 4 eeuwen heen gebruikt zijn geworden.

DE CENSUUR VAN VOOR 2000 JAAR. — De « Frankfurter Zeitung » haalt een merkwaardige plaats aan uit Caesar's boek over den Gallischen oorlog, waaruit blijkt, dat de censuur reeds 2000 jaar geleden vrijwel in den tegenwoordigen vorm werd toegepast. Het blad vertaalt:

In de Gallische staten, die men voor de bestingerichte moet houden, moet volgens de wet ieder datgene, wat hij over staatsaangelegenheden door gerucht en of van hooren zeggen bij naburige volken vernomen heeft, onmiddellijk bij de overheid aangeven en mag hij het niemand anders meedeelen, omdat onbezonnen en kortzichtige lieden, naar men bij ervaring weet, vaak door valsche geruchten verschrikt worden en zich tot uitspattingen en besluiten van den grootsten invloed laten verleiden. De overheid verzwijgt dan wat zij voor goed houdt en deelt het volk zooveel mee, als zij passend vindt. Over staatszaken mag slechts in de volksvergaderingen gesproken worden.

Het blad merkt op: het feit dat intusschen de boekdrukkunst uitgevonden is en dat de volkeren het zeer vertakte orgaan van de openbare pers hebben gekregen, heeft deze reeds 2000 jaar oude staatswijsheid tot nog toe bij geen der zoogenaamde kultuurvolken aan het wankelen kunnen brengen.

Iets voor iederen dag

Een Lied

Wij hebben twee scheurkalenders — onze eenigste weelde! — een groote en een kleine. Op den grooten lazen we gisteren den overvloedigen sneeuwval van 16 Januari 1872 en deelden het mede onder « Dagelijksch Nieuws ». Vandaag staat er:

« 17 Jan. 1583. — Fransche Furie. De hertog van Anjou en Alençon pleegt een verraderlijken inval op de steden Antwerpen (langs de Kipdorppoort), Dendermonde en Duinkerken. Onze burgers slaan hem schandelijk terug. »

Op de Gemeenteplaats prijkt het beeld dat er aan herinnert met de namen der gesneuvelde burgers. Daar waren er 83 wat een mnemotechnisch middel is om 't een met 't ander te onthouden... of te vergeten, vermits het feit plaats greep in 1583.

Onze kleine scheurkalender is nog leerzamer en aantrekkelijker — zonder woordspeling, waarde vriend Maclot! — hij geeft op de keerzijde een gedicht of een lied, en als toemaatje een spreuk of een raadsel.

Maar hoe aantrekkelijk ook, wij vergeten soms aan het blaadje te trekken (daar is hij toch!) en vandaag stond hij nog op 13. Gezegend of gevloekt getal volgens de richting van uw bijgeloovigheid. Als broche of armbandmedalje voor de vrouwen is 13 gezegend, dat bemerken we wel.

Op de keerzijde der kalenderblaadjes vinden wij een lied, in drie koepletten, en over drie dagen verdeeld, 13, 14 en 15 Januari, met dit raadseltje op den laatsten dag:

Wat heeft geen lichaam en is toch zichtbaar?

We raden! Een zonnestraal, het licht? De schaduw?

Dat komt wel uit, maar zou het geen drukfout zijn en moeten luiden:

Wat heeft een lichaam en is nergens zichtbaar?...

Zoo zetten we ons eigen stop!...

Antwoord? Ja! wat of wie?...

Het lied zelve bracht ons verre van die overwegingen: een gedicht van Pol de Mont, de muziek van Lodewijk Mortelmans. Hier is 't:

HOUDT U FIER

Houdt u fier en ziet niet omme,
gij die kampt voor volk en recht;
wat uw tegenstanders brommen,
zwaait de vuist en steunt 't gevecht!
Stout der wrake zwaard ontglommen,
hoog gezwaaid de vrije vaan!
Houdt u fier en ziet niet omme,
« Hou en trou » — en 't moet wel gaan!
« Hou en trou » — en 't moet wel gaan!

Houdt u recht, dan zijt gij mannen,
houdt u vrij, dan zijt gij groot!
Gouden slaafschheid trouw gebannen
uit des landes vrijen schoot.
Vrije ziel, wat kan u deren?
Vrij gemoed, wat kan daaraan?
Volk en vrijheid stout te weren,
gaat uws weegs, en blijft niet staan!
gaat uws weegs, en blijft niet staan!

« Houdt u recht en ziet niet omme »,
't is der vaadren schoonste lied.
Houdt u recht en ziet niet omme:
volk, vergeet die leuze niet.
Geen bespotter kan u schelen,
zet den dommen schreeuwer stom!
en, stond 't mes al op uw kelen,
houdt u recht, en ziet niet om!
houdt u recht, en ziet niet om!

Ziedaar een lied dat in dezen tijd meer mocht gezongen worden.

Aan mannen gelijk Pol de Mont zijn we veel verschuldigd: sinds dertig, ja, sinds veertig jaar, mogen we zeggen, is hij de aanvoerder der flaminganten, die door zijn warm bezielend woord en door zijn strijdliederen het smeulende vuur telkens weer deed oplaaien.

Indien wij allen staan waar we staan, zoo ver, zoo beslist, zoo pal voor ons recht, is het grootendeels dank zij hem.

Dichter Pol de Mont dreef ons waar wij ons bevinden en als hij Zondag morgend a.s. te Merksem op de Borms-Hulde zal verschijnen, mag hij gerust in zijn toespraak zeggen: « Strijdmakker, gij zijt op mijn woord vertrokken en ik acht mij geoorloofd een deel te komen opeischen van de eer en de genegenheid der Vlamingen die U thans zoo geestdriftig te beurt valt omdat gij koen en onverschrokken uw Vlaamschen plicht ten volle hebt betracht. Jongens! *Houdt u fier!* en heft allen mijn lied aan!

Houdt u fier en ziet niet omme! »

Ja, zoo mag Pol de Mont gerust spreken, hij is werkelijk *de Mond*, de zingende Mond van Vlaanderen; hij is nog iets meer: hij is de Daad.

Er ligt een voorbeschikking en als een geheime beteekenis in sommige namen. De wijze man die ons met zijn klaar doorzicht den weg toonde ter verovering van de Vlaamsche Hoogeschool, heette hij niet de Raedt?

LUC.

Het Onoverwinnelijke Franskiljonnisme

Toen de Bezettende Macht een reeks maatregelen uitvaardigde met het doel onze taalwetten, onder andere die van 1878 op het gebruik van het Vlaamsch in het Bestuur, naar geest en letter, te doen naleven, hebben velen twijfelend en medelijdend geglimlacht...

Zij vroegen zich af hoe de Duitsche Siegfried dien draak, welke men « Franschkiljonisme » heet, zou verslagen krijgen, ja, of zulks wel mogelijk blijken zou. Die sceptici hadden wel gelijk.

Onze Franskiljonsche wetverknoeiers houden de Duitsche Overheid al zoo feestelijk voor den gek, als zij het Vlaamsche volk voor den gek hielden. Zij treden de maatregelen tot uitvoering der taalwetten door de Bezettende Macht genomen met de voeten, alsof ze zoo maar heelemaal heer en meester waren.

Een voorbeeld slechts:

Volgens een dienstbevel van 18 September 1916 (art. 7) moet ter uitvoering der wet van 1878 op het gebruik der talen in het Bestuur, alles in het Vlaamsch gebeuren in de Vlaamsche gewesten. Eenige uitzonderingen zijn op dat beginsel gemaakt. Onder meer voorziet het bevel zulke uitzonderingen voor wat betreft de registers, kasboeken, enz., waarvoor een bijzonder bevel wordt voorzien. De verfransche bazen der Ministeries hebben die toegeving van de Bezettende Macht blijkbaar afgesmeekt. Het zou voor die heeren immers al te erg geweest zijn hunne boekhouding door dit « sale flamand » te moeten besmeuren. En nu benuttigen zij die eerste overwinning ten nadeele der Vlamingen behaald om de maatregelen tot toepassing der taalwet verder in te krimpen en te verijdelen.

Volgens bevel werd onlangs aan de beambten van den tol- en accijnzendienst medegedeeld:

Materiaal N° 2383 a
Bijlage

Uitvoering van het 7de lid van het Dienstbevel van den overste van het Burgerlijk Beheer n/s IIIa N° 3145 in datum 2dn September, over het gebruik van de Duitsche en de Vlaamsche taal in de dienstbetrekkingen van de Belgische bestuursoverheden van den Staat (in uitvoering der wet van 22-5-1878.

Nota op een bulletin van het Hooger Bestuur van 13den dezer aangeduid:

« Vu le grand nombre de modèles utilisés dans » les diverses administrations, il ne sera pas » possible de faire imprimer en langue flamande » avant le 1er janvier prochain tous les registres et formulaires employés en province. Il » y aurait donc lieu d'utiliser encore les modèles » des anciens tirages. »

Afschrift van bovenstaande nota wordt toegestuurd aan den heer Toezichter der Tolrechten te Antwerpen, Stapelhuis, voor kennisgeving.

Dit bulletijn zal in de registers van de brigaden afgeschreven worden.

Gesehen: Antwerpen, 21 Dec. 1916.
Der Zollkomissar, — De Bestuurder,
(get.) J. A. Speth. (get.) Van Vyve.

Wat inzonderheid voor de toekomst het belangrijkste is tot vervlaamsching der Openbare Besturen wordt daardoor met een pennetrek te niet gedaan...

Het voorwendsel dat daarvoor wordt ingeroepen: « le grand nombre de modèles utilisés dans les diverses administrations » (het groot getal modellen in de verschillende administratiën benuttigd) is eenvoudig belachelijk. Dit groot getal modellen zal toch altijd blijven bestaan — en dus een immer geldig argument blijven... om de ten voordeele van het Vlaamsch genomen schikkingen te verijdelen. Want als men door « les modèles » het getal exemplaren der bestaande registers, formulen, enz. bedoelt, dan bestaat er een eenvoudig middel om die nuttig aan te wenden; men zende ze eenvoudig naar de Waalsche provinciën — daar kunnen zij zonder bezwaar worden gebruikt.

Het is dus duidelijk dat de Franskiljonsche bazen van het Departement van Financiën maar één doel in 't oog hebben: de bevolen maatregelen te doen uitstellen en nogmaals te doen uitstellen... tot dat de Belgische Regeering terugkeert en zij met al de thans genomen maatregelen opruiming kunnen maken. Iets wat veel moeilijker zijn zou indien hun een groote voorraad in 't Nederlandsch gedrukte registers, kohieren, formules en drukses van allen aard werd in gebruik gegeven.

Intusschen moeten de tolbeambten — die de Vlaamsche taalwet eerbiedigen, terwijl hunne Franskiljonsche bazen er feestelijk den brui van geven — al hun inschrijvingen, nota's, verklaringen enz. in 't **Vlaamsch** invullen op **Fransche** druksels — wat potsierlijk is en terzelfdertijd **zeer lastig** voor die eenvoudige beambten.

Zoo heeft het Franskiljonisme alweer een overwinning op de « sales flamingo-bocho » behaald.

In verband met wat boven staat: het ware, meenen wij, raadzaam een verzameling te maken van de verordeningen, bevelen enz. door de Bezettende Macht invoerd ter naleving der Vlaamsche taalwetten. Dan zou men eens kunnen nagaan op welke wijze al die maatregelen worden geëerbiedigd — of beter niet geëerbiedigd. Dan zou duidelijk blijken dat er schier niemandal van te recht komt.

SCEPTICUS.

DE OORLOG

Officieele Legerberichten

VAN DUITSCHE ZIJDE

Westelijk gevechtsterrein

Berlijn, Woensdag 17 Januari. — Officieel:

Front gen. veldm. Kroonprins Rupprecht van Beieren:

Op meerdere plaatsen van het front nam de geschutstrijd in hevigheid toe. In een loopgraven-bocht werd een vijandelijke onderneming door onze batterijen in de kiem verstikt. De resultaten van de eigen patrouljeondernemingen bij Le Sars, Gueudecourt en ten Westen van Peronne, leverden 20 gevangenen en 1 machinegeweer op.

Front van den Duitschen Kroonprins:

Bij eene uitwerkingsvolle ontploffing op de Combres-hoogte drongen Hannoversche infanteristen en pioniers in de vijandelijke stellingen binnen en keerden na gevangenneming van de loopgravenbezetting met meerdere gevangenen in de eigen linie weer.

Russisch gevechtsterrein

Berlijn, Woensdag 17 Januari. — Officieel:

Front gen. veldm. Prins Leopold van Beieren:

Op hevig geschutvuur volgden 's namiddags Russische aanvallen tegen onze stelling ten Zuiden van Smorgon die afgeslagen werden. De op een smal front binnengedrongen vijand werd teruggeworpen. De stelling is overal volkomen in onze handen. Talrijke doode Russen bedekken het aanvalsterrein. Tijdens den nacht werden op meerdere plaatsen tegen onze linies optredende verkenningsafdeelingen en jachtkommando's afgeslagen.

Roemeensch gevechtsterrein

Berlijn, Woensdag 17 Januari. — Officieel:

Front gen. oberst Aartshertog Jozef:

In de Oost-Karpathen haalden de aanvalsgroepen van Duitsche jagers aan den Comàn (ten Noorden van de Gouden Bistritz) meerdere Russen en een machinegeweer uit de vijandelijke loopgraven. Tusschen het Casinu- en Susita-dal zetten de Roemenen hunne aanvallen tegen de hun tijdens de laatste gevechten ontrukte hoogtestellingen met sterke massa's verbitterd voort. Op een bergtop gelukte het hun voet te vatten. Op alle andere plaatsen zijn zij met groote verliezen bloedig afgeslagen.

Front gen. veldm. v. Mackensen:

In de moerasvallei tusschen Braïla en Galatz zijn vooruitgeschoven Turksche posten bij Vaden voor in aantal sterkere vijandelijke krachten op bevel op de hoofdverdedigingslinie teruggenomen geworden.

Tegen La Burtea ageerende Russische afdeelingen werden door ons artillerievuur tot staan gebracht.

Balkanfront

Berlijn, Woensdag 17 Januari. — Officieel:

Geene bijzondere gebeurtenissen.

Luchtdienst: Niettegenstaande de ongunstige weergesteldheid de vliegerbedrijvigheid in de maand December aanzienlijk beperkte, gelukte het onzen vliegeniers en afweerposten den vijand aanzienlijke verliezen toe te brengen.

VAN OOSTENRIJKSCH-HONGAARSCHE ZIJDE

Russisch gevechtsterrein

Weenen, Dinsdag 16 Januari. — Officieel:

Legerfront Leopold van Beieren:

Niets van belang.

Italiaansch gevechtsterrein

Weenen, Dinsdag 16 Januari. — Officieel:

Op het Karstfront houdt de vuurwisseling aan.

Roemeensch gevechtsterrein

Weenen, Dinsdag 16 Januari. — Officieel:

Legergroep Mackensen: Gistermiddag heeft de vijand uit zijn bruggehoofdstelling bij Namoloasa aan de Sereth (ten Zuid-Zuid-Oosten van Focsani) met sterke strijdkrachten een uitval gedaan die in het Duitsche geschutvuur is gesmoord. 's Avonds gelukte het den vijand in onze schansen binnen te dringen doch hij is er aanstonds door een tegenaanval weer uit verdreven.

Legerfront aartshertog Jozef: De Russen en Roemeniërs hebben tusschen het Susita- en het Casinu-dal krachtige aanvallen gedaan tegen de gevechtsgroep van luitenant veldmaarschalk Ruiz. Zij zijn overal teruggeslagen. Op een hoogte ten zuiden van de Casinu heeft een tegenaanval succes gehad. De vijand heeft 2 officieren en 200 man in onze handen gelaten.

In de nabijheid van de tunnel bij Mestecanesti zijn O.-H. verkenningstroepen door de vijandelijke dekkingslinies heengedrongen tot aan de Russische hoofdstelling. Zij hebben 20 gevangenen mee teruggebracht.

Balkanfront

Weenen, Dinsdag 16 Januari. — Officieel:

De toestand is onveranderd.

VAN TURKSCHE ZIJDE

Turksche fronten

Konstantinopel, Maandag 15 Januari. — Officieel:

Aan het Kaukasusfront hebben wij vijandelijke aanvallen op twee punten van den linkervleugel gestuit.

Onze troepen, die aan het Roemeensche front aanvallen, sloegen een vijandelijken aanval af en namen Vadeai stormenderhand, in weerwil van het verwoede vuur der tegenstanders.

Aan de andere fronten niets van beteekenis.

VAN FRANSCHE ZIJDE

Westelijk gevechtsterrein

Parijs, Maandag 15 Januari. — Officieel:

Wederzijdsch geschutvuur aan beide oevers van de Somme, rechts van de Maas en in Lotharingen.

Na voorbereiding door geschutvuur hebben de Duitschers vooruitgeschoven posten tusschen de Aisne en Argonne aangevallen. Na levendige gevechten met handgranaten werden zij verdreven. Wij hebben met succes verscheiden overvallen uitgevoerd. Daarbij namen wij materiaal en gevangenen.

Parijs, Dinsdag 16 Januari. — Officieel:

Tamelijk levendig geschutvuur aan de Somme ten Noordoosten van Verdun en in Lotharingen.

De Franschen deden een geslaagden overval op Vic aan de Aisne.

VAN ENGELSCHE ZIJDE

Westelijk gevechtsterrein

Londen, Dinsdag 16 Januari. — Officieel:

De poging van den vijand om ten N.-O. van Gueudecourt een overval te doen, is verijdeld met verliezen voor den vijand, niet voor de Britten.

Ten Noorden van Bouchavesnes, alsmede in de buurt van Beaumont Hamel en Attrecht wederzijdsch geschutvuur. Onze artillerie heeft een vijandelijke stelling bij het kanaal van Ieperen naar Koomen (Comines) ernstig beschadigd.

VAN RUSSISCHE ZIJDE

Russisch gevechtsterrein

Petrograd, Dinsdag 16 Januari. — Officieel:

Onveranderd.

Roemeensch gevechtsterrein

Petrograd, Dinsdag 16 Januari. — Officieel:

In de streek ten Zuid-Westen van Pralea (19 werst ten Zuiden van de samenvloeiing van Casinu en Trotus) wordt met wisselende kansen gevochten. De Roemeensche en Russische troepen, die 7 werst ten Zuiden van Pralea staan, zijn 2 werst vooruitgekomen.

In de streek van Vaden (10 werst ten Westen van Galatz), duurt de strijd voort.

Onze vliegers hebben bommen geworpen op vijandelijke lichters op den Donau, bij Braila en er brand op veroorzaakt.

Russisch-Turksch gevechtsterrein

Petrograd, Dinsdag 16 Januari. — Officieel:

Onveranderd.

VAN ITALIAANSCHE ZIJDE

Italiaansch gevechtsterrein

Rome, Dinsdag 16 Januari. — Officieel:

Op de Zuidelijke hellingen van de kleine Lagazuoi (Andrazbeek boven-Cordevole) heeft de vijand na lang en moeilijk ondermijningswerk in den avond van 14 Januari een mijn van sterk ontploffingsvermogen onder onze stelling op de Cengia Martini doen springen. De doeltreffende en snelle voorbereiding van ons werk bij het leggen van een tegenmijn heeft de uitwerking van de omvangrijke ontploffing voor ons te niet gedaan en integendeel een galerij doen instorten die de vijand gegraven had, waardoor zijn troepen gevoelige verliezen leden.

Gisteren hebben overvloedige sneeuwval in de hooge en aanhoudende nevelachtigheid in de lage streken de oorlogswerkzaamheid langs het heele front tot tusschenpoozende schoten van het geschut beperkt.

TELEGRAMMEN

Oorlogsraad

Londen, 16 Januari. — Lloyd-George en de leden van het oorlogskabinet hebben gisteren en vandaag belangrijke samensprekingen met generaal Nivelle en generaal Haig gehouden.

Uit Zwitserland

Bern, 16 Januari. — In een officieele kennisgeving zegt de Bondsraad dat de omstandigheden het de laatste maanden mogelijk hadden gemaakt, de troepen aan de grens aanmerkelijk in te krimpen, doch dat de Bondsraad het sedert het begin van het nieuwe jaar noodzaklijk heeft geacht, uitgebreider voorzorgsmaatregelen te nemen. Mitsdien heeft hij tegen den 24e dezer de mobilisatie van de 29e divisie en de nog niet gemobiliseerde gedeelten van de 4e en de 5e divisie van het bondsleger gelast.

De Bondsraad blijft volkomen vertrouwen stellen in de bedoelingen der oorlogvoerende partijen ten aanzien van de onzijdigheid van Zwitserland.

REPRESAILLE-MAATREGEL

Berlijn, 16 Januari. — Officieel:

Onlangs is melding gemaakt van de onwaardige behandeling van Duitsche krijgsgevangenen, die in de vuurzone van het Fransche operatieterrein werden ondergebracht. Tegelijkertijd is toen meegedeeld, dat de Duitsche regeering maatregelen had getroffen, om in deze ergerlijke toestanden verandering te brengen. Zij had van de Fransche regeering bij nota, waarin een bepaalde termijn was gesteld, geëischt, alle krijgsgevangenen uit het operatiegebied weg te voeren, tot ten minste 30 kilom. achter de vuurlijn, ze in goed ingerichte kampen bijeen te brengen en ze, wat het postverkeer en bezoeken door vertegenwoordigers van onzijdige gezantschappen betreft, met de in Duitschland als krijgsgevangenen vertoevende Franschen gelijk te stellen.

Daarbij werd aangekondigd, dat ingeval van weigering, verscheidene duizenden Fransche krijgsgevangenen naar de vuurzone achter het Duitsche front zouden worden overgebracht en aan dezelfde behandeling onderworpen als de Duitsche krijgsgevangenen achter het Fransche front.

Aangezien de Fransche regeering binnen den gestelden termijn, 15 Januari 1917, niet heeft geantwoord op dezen eisch, is de aangekondigde tegenmaatregel nu in werking getreden en zal eerst worden opgeheven, als Frankrijk den eisch van Duitschland inwilligt.

VEEL HANDEL OF VEEL MANSCHAPPEN?

Londen, 16 Januari. — De « Daily News » heeft een hoofdartikel over de beteekenis van 't gisteren gepubliceerde artikel van kolonel Repington, den militairen medewerker van de «Times.» De « Daily News » betoogt: « Zelfs in éénzelfde nummer kan de « Times » niet met één stem spreken. Terwijl het 't publiek opwekt om zijn krediet te verpanden en te leeren op de toekomstige baten van zijn handel, teneinde het aldus opgenomen geld te beleggen in de oorlogsleening, wekt het in een andere kolom op om te zorgen voor meer manschappen en verklaart het, dat het vorige kabinet « meer waarde hechtte aan den handel dan aan de overwinning ». Dat is een herinnering aan de oude vergissing van deze verdwaasde pers, die geformuleerd was in het slagwoord «handel of overwinning.»

Het is een bewijs dat zij zelfs thans nog niet hebben geleerd, dat handel overwinning beteekent. In een adem met het roepen van « overwinningsleening », smalen zij op den handel, die deze leening mogelijk maakt, als ware het iets, dat diende te worden onderdrukt.

Sinds de nieuwe regeering aan het bewind is gekomen hebben wij een volkomen verstomming bereid van het lawaaiige geroep om « meer manschappen », welk geroep was aangeheven om de vorige regeering ten val te brengen. Dit beteekent — naar wij bevroeden — dat eenige mate verantwoordelijkheidsgevoel met de aanvaarding van het bewind is ontstaan; en wij hopen dat dit verantwoordelijkheidsgevoel voldoende zal wezen om weerstand te bieden aan elk nieuw geroep om mannen van het land of uit de fabriek te halen.

Voedselvoorziening en geldvorming moeten haar eisch hebben, wil de oorlog kunnen worden voortgezet. Over een jaar zullen het zelfs de voornaamste eischen zijn geworden, maar de bedreiging voor onze voedselvoorziening zal toenemen en de eenige manier om geld te maken -- behalve door verzilvering van onze geldswaardige papieren — is door onzen handel op het hoogste peil te houden. »

DE KROONMAARSCHALK VAN POLEN

Warschau, 15 Januari. — De raad van staten heeft Niemojowski bij acclamatie tot kroonmaarschalk benoemd.

Een eeregarde uit de Poolsche legioenen onder aanvoering van graaf Szeptycki heeft de opening van den raad van state luister bijgezet.

Velerlei

— Een Fransch soldaat, Jacques Raiman, die in den slag aan de Marne was gewond, is sedertdien steeds bewusteloos gebleven. Nu, na 28 maanden, geeft hij teekenen van naderende ontwaking. Hij is al dien tijd kunstmatig gevoed.

— Naar de « Temps » uit Rennes vernemt is het onderzoek in de zaak tegen den vroegeren bankbestuurder Rochette, die met behulp van Hervé onder een valschen naam in het Fransche leger heeft gediend, hoewel hij wegens zwendel nog een paar jaar gevangenisstraf moest uitzitten, gesloten. Hij zal worden vervolgd wegens desertie in oorlogstijd.

— De staking in Fransche munitiefabrieken duurt nog steeds voort, zegt de « Matin ». De werkgevers en de vertegenwoordigers der werklieden hebben den minister van munitie loonlijsten voorgelegd, die zoover uit elkaar loopen dat elk der partijen de voorstellen van de andere voor onaanneemelijk verklaart.

De arbeiders verlangen dat de loonen van tijd tot tijd worden herzien in verband met de steeds stijgende prijzen der dagelijksche levensnoodigdheden. Tegen een verplicht arbeidsgerecht maken de werklieden bezwaar.

— Behalve de vlieger Sauvage, wiens dood reeds gemeld is, is verder de vlieger Bedora aan het Westelijke front gesneuveld.

— De Fransche vlieger Henri Brégi is omgekomen, terwijl hij te Toulon proefvluchten deed met een watervliegtuig. In 1911 was hij van Casablanca naar Fez gevlogen.

— De Engelsche admiraliteit maakt bekend dat het departement van den derden zeelord uitgebreid is voor de organisatie van de arbeiders op de scheepswerven en de werkplaatsen voor de marine.

Lynden Macassey is aan het hoofd van het heringerichte departement benoemd met den titel van directeur van scheepswerfarbeid.

— In Duitschland zullen binnenkort prijzen voor ijzer worden vastgesteld.

— In de gezondheid van de koningin van Zweden is blijkbaar verbetering gekomen. Zij is althans Donderdag uit Stockholm naar Kadelruhe vertrokken, waar, gelijk men weet, haar ouders wonen.

— In Oostenrijk-Hongarije zijn nieuwe bepalingen getroffen ten einde de boter en het varkensvet, die in het binnenland worden bereid, ter verzorging van de gemeenschap te doen komen. Er zullen bepaalde contingenten aan de afzonderlijke kroonlanden geleverd worden, terwijl de aankoop wordt gemonopoliseerd van wat er overschiet. Bij elke slachting moet het vet worden afgedragen, dus ook bij huis- en noodslachting. Bij de vaststelling van de hoeveelheid, die daartoe in aanmerking komt, zal worden gelet op wat de eigenaar zelf noodig heeft.

— Onder liberale Parlementsleden is een groep ontstaan, waarvan Primrose, zoon van Lord Rosebery, een der leiders is. Volgens de « Daily News » behoeft deze groepvorming niet tot een splitsing te leiden. Dat zou kunnen gebeuren, indien het steunen van de tegenwoordige regeering van de zijde van de meerderheid der partij te ver ging.

— Noorwegen zal nu ook gaan deelnemen aan het werk, dat onzijdige landen doen om het slot van krijgsgevangenen te verzachten. Er is, door toedoen van het Noorsche Roode Kruis, een comité gevormd, dat van den staat alvast 50,000 kronen heeft gekregen, welk comité zich allereerst ten doel stelt om als tusschenpersoon gaven aan krijgsgevangenen te zenden. Voorts zal het hen zelf van het allernoodigste voorzien. Verder zijn er maatregelen genomen om geworde en zieke krijgsgevangenen te verpleegen, alsook om vermoeide verpleegsters uit de oorlogvoerende landen in Noorwegen te laten uitrusten.

Buitenland

DE VERKOOP VAN DE DEENSCHE ANTILLEN

Den 30en December zijn de stukken betreffende den verkoop van de Deensche West-Indische eilanden aan Amerika uit Kopenhagen naar Washington gezonden. Zoodra de Deensche gezant ze daar heeft ontvangen zal de verkoop worden geratificeerd. Binnen 90 dagen moet Amerika dan de 25 millioen dollar in goud betalen. Dadelijk daarna zullen de eilanden officieel aan Amerika worden overgedragen.

EEN BJORNSONVERBOND

In « Tidens Tegn », van Kristiania, is het voorstel gedaan om, in navolging van den Schillerbund in Duitschland, in Noorwegen een Björnsonverbond op te richten, dat voor leerlingen van gymnasia en andere middelbare scholen de groote werken van de Noorsche letterkunde zou opvoeren. Prof. Michelet sluit zich bij dat voorstel aan, maar wil ook de groote werken van de buitenlandsche literatuur ter kennis van de jeugd brengen.

MEXIKO EN DE VEREENIGDE STATEN

New-York, 16 Januari. — De Mexikaansch-Amerikaansche commissie is — nu zij er niet in is geslaagd, de moeilijkheden tusschen de beide landen uit den weg te ruimen — ontbonden. Niettemin hebben de Amerikaansche leden van de commissie aan Wilson aanbevolen den Amerikaanschen gezant, Fletcher, weer naar Mexiko (stad) terug te roepen en de Amerikaansche expeditie onder generaal Pershing uit Mexiko terug te roepen.

HET LOT VAN DE KATHEDRAAL VAN REIMS

De « Kölnische Zeitung » bericht dat kardinaal Hartmann een eigenhandig geschreven brief van den Paus aan Wilhelm II zou overhandigd hebben, waarin Benedictus XV de Duitsche militaire autoriteiten verzoekt, onder zekere voorwaarden de restauratie van de kathedraal toe te staan.

JAPANSCHE LINIEKRUISER IN BRAND

Reuter meldt uit Tokio, dat aan boord van den Japanscheen liniekruiser « Tsoekoeba » in de haven van Jokosoeka een ontploffing heeft plaats gehad, waardoor het schip in brand geraakte. Volgens de eerste berichten zijn er 400 dooden.

De « Tsoekoeba » was twaalf jaar geleden gebouwd en had een waterverplaatsing van 13,750 ton. De bemanning telde 817 koppen.

DE « MINNESOTA »

Het stoomschip « Minnesota », dat na een aanvaring in de haven gezonken is, blijkt, volgens een bericht in de Engelsche bladen, een van de kleinste en oudste Atlantische transportbooten te zijn geweest, een schip van 3216 ton, dat in 1887 gebouwd was.

UIT KANADA

Daar het onmogelijk bleek, de eigenaars van de koleumijnen en de werklieden in Alberta en Britsch-Columbië met elkaar te verzoenen, zal de Kanadeesche regeering, naar de « Times » uit Ottawa vereemt, een voldoend aantal mijnen overnemen en ontginnen, ten einde te verhoeden dat er in de prairie-provincies gebrek aan steenkool komt en dat de munitie-fabrieken in Britsch-Columbië stoornis in hun bedrijf ondervinden.

UIT ENGELAND

Schaarschte aan lucifers

Ook de lucifers schijnen in Engeland schaarsch te worden. In de Londensche voorsteden, zoo meldt de « Times », vroeg men Maandag een stuiver voor een doosje, terwijl men er twee jaar geleden en dozijn doosjes voor 2 3/4 stuiver kon koopen.

De kiesrechtvrouwen

In Engeland laten de kiesrechtvrouwen, die zoolang zoet zijn geweest, weer van zich spreken. Zondag heeft de politie een inval gedaan in de bureau's van de Sociale en politieke vrouwenvereeniging en in de drukkerij, waar het orgaan der vereeniging gedrukt wordt. In de bureau's zijn een groot aantal brieven over de vereeniging en het door haar gestichte « Overwinningsfonds » in beslag genomen, in de drukkerij exemplaren van het laatste nummer van het orgaan. Ook de dames Annie Kenney en Grace Roe, de laatste sekretaresse van mevr. Pankhurst hebben bezoek van de politie gehad. Mevrouw Pankhurst vermoedt, dat de inval is geschied wegens een scherpe kritiek in de laatste « Britannia ». Daarin was gezegd, dat Engeland op 't oogenblik twee regeeringen heeft, een van Lloyd George, die de oorlog wil winnen, en een van Haldane die tot een vrede door overleg wil komen.

Binnenland

UIT GENT

Rijsttaarten. — Tengevolge der aangroeiende vraag van het publiek, wordt de prijs der rijsttaarten op 56 centiem gebracht van heden af. Indien de vraag nog vermeerdert, zal de prijs nog in evenredigheid verminderen.

Beroepshof van Gent. — Voor misbruik van vertrouwen werd A. V..., koopman, te Sint-Amandsberg, door de rechtbank van Gent verwezen tot 9 maand gevang en 26 frank boete. Op zijn beroep heeft het Hof, zijne onschuld inziende, hem vrijgesproken.

Korrektioneele Rechtbank van Gent. — S. B..., van Destelbergen, werd verwezen tot 8 frank boet of 2 maand gevang.

Hulp aan behoeftige werkloozen. — De 38e betaling voor hulp aan werkloozen zal nog geschieden op Donderdag 18 Januari voor de tijdstip van 1 tot 13 Januari. Ingevolge zal nog niet in aanmerking komen de personen wie ke na den 6den Januari ingeschreven zijn. De kontroolboeten, welke betrek hebben op 37ste en 38ste betalingen, zullen toegepast worden. De klachten zullen opgeschreven worden Vrijdag 19 Januari, van 9 tot 1 en van 3 tot 5 uren, in 't lokaal «Willem Tell», 33, Bagatellestraat. Het publiek wordt dringend verzocht zijne klachten in te dienen uitsluitend op de dag.

Nieuws uit Brussel

BRAND. — Maandagavond werd de brandweer van Schaarbeek verwittigd dat daar in een woning der Landbouwstraat dicht bij de gemeentelijke begraafplaats brand was uitgebroken. Onmiddellijk snelde de brandweer met het noodige materieel en onder de leiding van kommandant Panneels naar de plaats van het onheil. Het was hoog tijd want het vuur dat op den zolder was uitgebroken sloeg reeds hoog boven het dak op. Na een kwart uur werkens waren de brandweerlieden meester van den gloed.

Buiten het dak dat vernield werd is de aangerichte schade niet aanzienlijk.

BRANDKAST GEPLUNDERD. — Dinsdagnacht werd bij M. D..., handelaar, wonend op de Anspachlaan een belangrijke diefstal gepleegd. De dieven zijn op behendige wijze in het vertrek geraakt waar zich de brandkast bevond. Deze hebben zij in 't midden van het vertrek geplaatst om vervolgens gaten in de deur te boren en alzoo het slot meester te worden. Toen de dieven de deur open hadden gekregen hebben zij den gansche inhoud van de brandkast gestolen zijnde de som van ongeveer 10,000 fr. in bankbriefjes. Nog andere meubelen werden opengebroken zonder dat de buit toen nog gemaakt, groot was. Een onderzoek werd ingesteld.

ONGEVAL. — De genaamde Marie V..., wonende in de Lesbroussartstraat werd op de Louisalaan door een gespan omvergeworpen, op 't oogenblik dat zij den rijweg dezer laan overstak. De vrouw werd erg aan het hoofd en de benen gekwetst.

EDEL WERK

Een Merkwaardig Verslag van Heer Senator Leo van Peborgh

Wij ontvangen het verslag van de Kon. Antwerpsche Maatschappij tegen de Wreedheid jegens de Dieren. Het is een flink stuk, opgesteld door onze hooggeachten vriend hr Senator Leo van Peborgh.

Uit dit verslag knippen wij het zaadrijkste gedeelte — of nagenoeg.

Eerst het nagestreefde doel.

Eenvoudig vragen wij:

1) Dat de paarden en andere trekdieren, ons levende drijfkrachten, op verstandige, menschelijke en redelijke wijze worden benuttigd; dat men geen werk boven hunne krachten van hen eischen zou; dat men beseffe dat, door vracht op onbegaanbare wegen te doen trekken, hun onmogelijke wordt gevergd;

2 Dat het vee worde vervoerd zonder dat men het opstapele noch lucht late ontbreken dat hetzelve menschelijkerwijze worde geslacht door ernstige slachters en door middel van werktuigen geschikte slachttuigen;

3) Dat de vogelen in de breedste mate gespaard blijven, omdat zij het natuurschoon versieren, nuttig zijn en den landbouw dienstig zijn;

4) Dat alle wreedaardige spelen, tooneelen en gewoonten verdwijnen, evenals de manieren van jagen en visschen, zooals de loopjachten waarin de dieren een langdurigen en wreeden dood strijd doorworstelen;

5) Dat de vivisectie worde in 't oog gehouden en bewaakt, in afwachting dat men eindelijk begrijpe dat de wetenschap, wil zij vorderingen maken, hare toevlucht tot andere middelen dan te nemen en verzaken moet aan het lafhartig folteren van onschuldige dieren.

« De aanhoudende inspanning van den mensch zegt Romain Rolland in « Jean-Christophe », is volkstreurspel opgedragen aan de vrije zielen van alle natiën, die lijden, strijden en overwinnen zullen; moet zijn: **het lijden en de wreedheid te verminderen;** want 't is de oppermenschelijke pliicht. »

Alleen de angstvolle Oktoberdagen van 1914 konden de werking onzer vereeniging stuiten

men; maar nauwelijks waren deze achter den rug, of de beheerders, die te Antwerpen waren gebleven, schepten nieuwen moed en stelden alles te werk om de huisdieren te helpen, welke door hunne meesters verlaten waren, dolend langs straten en pleinen of opgesloten in verlaten huizen: ze werden gevoed, gedrenkt, of genomen, onder dak gebracht of zonder pijn van kant gemaakt.

Maar zulks geschiedde in sommige gemeenten zoo erbarmelijk, dat er weldra klachten oprezen, waardoor onze Vereeniging zich verplicht achtte bij de overheid van bedoelde gemeenten derwijze aan te dringen, dat er weldra beter en omzichtiger werd gehandeld.

Tusschen hen, die aanspraak mogen maken op onze erkentelijkheid voor de hulp, die zij, op dien stond, aan de in nood verkeerende dieren hebben verleend, en die wij ons voorbehouden te zullen voorstellen om beloond te worden, noemen wij in de eerste plaats: Mevr. Christiane, E. De Keyser, Angelica De Groof, Mej. A. M. F. Cole, Augusta Soeten, Helena Obeussier, Frida Moentach, hh. César Meyers, Louis Nietvelt, G. Lauwers-Weysen, K. Schuermans, Th. Olthoff, en onze twee toezichters: Dufiou en D'Hollander.

De Stedelijke bewaarplaats voor dieren, gevestigd de Boschaertstraat, 161, en beheerd door de Koninklijke Antwerpsche Maatschappij, onder toezicht van het Stadsbestuur, heeft eene voorname rol gespeeld in de eerste dagen van Oktober 1914; zij is, mogen wij zeggen, schier met gesloten geweest, en, zoodra de omstandigheden het ons toelieten, hebben wij, door middel van plakkaten, aan de bevolking laten weten, dat de zoo nuttige instelling, opgericht om honden en andere verloren of dolende of verlaten dieren op te nemen, hun een anderen eigenaar te bezorgen of ze zonder pijn af te maken, nu, zooals vroeger, ten gerieve stond van het medelijdende publiek en dat haar dienst ten volle verzekerd bleef. Sindsdien werd hare werkzaamheid, op verzoek der besturen van verscheidene aanpalende gemeenten, uitgebreid tot de voorsteden Berchem en Borgerhout en de gemeenten Ekeegem, Deurne, Hemixem, Hoboken, Hove, Merksem, Mortsel en Wilrijk.

De militaire rit, die, ondanks het heftig verzet van al de Belgische vereenigingen tegen dierenmishandeling, en trots de worsehen uitgebracht door de gemeenteraden onzer groote steden, dien van Antwerpen aan 't hoofd, zou gehouden worden in de maand Augustus 1914, tusschen Brussel, Spa en Oostende, kon geen plaats hebben door 't uitbreken van den oorlog. Moge ons land altoos gespaard blijven, voor zulke gemme als mentooze en wreedaardige paardenverpressingen!

De handel in versleten paarden tusschen Engeland en de haven van Antwerpen, met zijn nasleep van onvermijdelijke wreedheden, is, sinds vele jaren, het mikpunt geweest van de meest gewettigde protesten onzer Vereeniging; de verslaggever dezes trad menigwerf in de beraadslagende vergaderingen, waarvan hij de eer heeft deel te maken, als tolk van de algemeene verontwaardiging op. Thans is deze handel afgeschaft door het sluiten der Schelde ten gevolge van den oorlog.

Mogen wij ons verheugen in het staken van den verfoeilijken handel in versleten paarden, zoo moeten wij daarentegen betreuren dat de duurte van 't vleesch een even zoo wreed gebruik, dat den algemeenen walg verwekt, in het leven geroepen heeft: wij bedoelen den handel in hondenvleesch.

Deze handel wordt gedreven door kerels, die er niet het minste bezwaar in zien de honden op straat en in de openbare parken op te vangen en dezelve te verkoopen aan anderen, in de nabijheid der stad, die heimelijk het hondenvleesch aan den man brengen.

Zoodra onze vereeniging zulks vernam, heeft zij zich gewend tot den heer Prokureur des Konings, om zijne aandacht te vestigen op deze dubbele wetsverkrachting: diefstal en verkoop van ongekeurd vleesch.

Het is te hopen dat de stappen, door ons bij de bevoegde overheden aangewend, en de waakzaamheid uitgevoerd zoowel door den «Bobysclub» en den «Waak- en Verdedigingshondenclub», onder het voorzitterschap van onzen vriend, den hr R. Lacquemans, uit Hoboken, als door ons zelf, bij slot van rekening den genadeslag zullen toebrengen aan den handel in hondenvleesch, en aan de wreedheden, waarmede die handel gepaard gaat.

Hetzelfde is geschied met het vogelvangen met behulp van netten, hetgeen, bij 't zelfde besluit van den Gouverneur-Generaal, is verboden geworden over een groot gedeelte van het land, en namelijk binnen de versterking Antwerpen, zoodat de slachting van duizenden zangvogels en insektendooders mogelijk een einde heeft genomen.

De moeilijkheid, die op zeker oogenblik was opgerezen betrekkelijk de duiven, en die de Antwerpsche duivenliefhebbers ten zeerste verontrustte, werd te hunner voldoening geheel opgelost, dank de bemoeiing van den Beheerraad onzer vereeniging.

Sinds het uitbreken van den oorlog was het verouderd en wreedaardig slachtingstelsel in het Stedelijk slachthuis opnieuw in zwang gekomen. Men weet waaruit dit stelsel bestaat: de dieren worden vierpootig gekluisterd met omgewrongen nek onvergemeten, voor men ze keelt, waarna de slachter de halsaders opent en het beest naar willekeur laat doodbloeden, zonder hetzelve voorafgaandelijk te verdooven.

Het is ons dan ook ten zeerste aangenaam hier te mogen aanstippen dat ten gevolge van de klachten tegen dit barbaarsche gebruik ingebracht, thans, door het toedoen van schepen Louis Strauss, belangrijke hervormingen in dit gesticht ingevoerd zijn.

Het Stadsbestuur is inderdaad door de Duitsche overheid gemachtigd geworden om opnieuw gebruik te maken van de vuurwapens waardoor het vee zonder eenige pijn ten gronde valt.

Nu wij van het slachthuis gewagen, kunnen wij ook aanhalen dat het lossen van het slachtvee, aan de helling van de Lange Pothoekstraat, op de meest woeste en voor de dieren wreedaardige wijze geschiedde. Zoodra wij van het gebeurde een omstandig en door talrijke ooggetuigen gestaafd verslag tot den heer burgemeester hadden gericht, heeft deze onmiddellijk de strengste bevelen aan de politie der wijk gegeven, waardoor de brutale handelingen van sommige veelossers een einde namen.

Brengen wij eene eerbiedvolle en dankbare hulde aan de nagedachtenis van de leden, welke de dood uit ons reeds zoo vermolten midden gerukt heeft en die toch altoos de verdediging der noodlijdende dieren op zich genomen hebben.

Noemen wij tusschen die keurvrouwen en mannen van edele gehalte, die de verwezenlijking onzer denkbeelden van recht, medelijden en goedheid betracht en bewerkt hebben:

Mevrouwen Ed Bavais, de Bièvre, Florent Joostens, G. Peelaert, Aug. Schmitz, J. B. von der Becke; MM. A. Brugman, N. Buchsweiler, A. Büchler, Ch. Corty, G. de Bary, A. W. Edward, A. Elsen, J. De Visser, F. E. Firlefyn, J. Kerckx, P. Kreglinger, C. Morrens, P. Raymaeckers, Steppe-Deblock, A. Vallete-Duc, A. Van de Wiele, Frans Van Kuyck, baron Mirbach, E. Wittemans.

Laten wij den vurigen wensch uitdrukken, dat weldra de lichtende dagerand van den Vrede, die den mensch onontbeerlijk is om te kunnen leven, aan den gezichteinder moge verrijzen.

Zijne koesterende straling zal de wereld verlichten; zij zal den mensch bevrijden van alle oorlogsellende; zij zal ons, altruïsten, die van oordeel zijn dat men de menschelijke waardigheid geene afbreuk doet wanneer men ook de «ondergeschikte wezens», die insgelijks aan pijn onderhevig zijn, met goedheid en medelijden omringt, toelaten ons nog met meer wilskracht te wijden aan het zoo zedelijk werk van rechtvaardigheid en beschaving, welk bestaat in het beschermen der dieren tegenover de wreedheid van den mensch — aldus strevende naar de verzachting der zeden in het welbegrepen belang der volkeren!

Namens den Beheerraad:
Leo VAN PEBORGH.

Stadsnieuws

Het geneeskundig kabinet van Dokter LEJEUNE is overgebracht naar de Quinten Matsysiei, 15. Specialist: waterorganen en huidziekten, Raadpl. van 1 tot 4 en van 8 tot 9 u. 's avonds. 2286

Rondom de bedeeling van aardappelen. — Men wendt zich tot ons, opdat we zouden openbaar maken deze klacht:

« Reeds bij elke ontvangst van ons aardappel-rantsoen, waren we onaangenaam verrast door de slechte hoedanigheid en het te kleine stuk. Heden echter ging het over z'n hout en we moesten ze weigeren, (zeker niet omdat we te veel aardappelen hebben). We ontvingen namelijk een soort, waarvan er bij het nawegen, bleken 150 stuks in één kilogr. te gaan.

In de meening dat het noodig is de klachten omtrent dergelijke wantoestanden openbaar te maken wend ik mij tot U. »

Onze klager heeft zeker zijn rantsoen van... 150 patatten in één kilogram wat bij zijn « haar getrokken », maar dat de bedienden aangesteld in de voedingmagazijnen en dergelijke inrichtingen, het publiek wel eens ver van voorkomend, of zooals het zijn moet bedienen en behandelen, dat weet elkeen al lang. Of de schuld hier langs den kant van de bedienden of langs dien van een uit enkel kleine aardappelen bestaande partij is, daar weten wij het fijne niet van.

PAPIEREN ZAKKEN voor alle gebruik en in allen aard
H. VAN OS
Lentestraat, 13, Antwerpen 2297

Diefstallen. — Onbekenden stalen een paar dagen geleden de koperen naamplaat van een huis der Korte Nieuwstraat.

— Ten nadeele van M. Van Dijck, wonende in de St-Laurijsstraat, werd een aan den voorgevel van zijn huis gehechte koperen naamplaat gestolen.

GOEDE ZOETE PEEREN aan 18 frank, te huis bezorgd. Profiteert er van, daar deze gelegenheid zich niet meer zal voordoen. Alles wordt schaarscher en duurder. — Te bevragen: KIPDORPVEST, 56, van 11 tot 1 en van 3 tot 5 torenuur. 2306

Nog diefstallen. — Dieven, tot nog toe onbekend gebleven, zijn in het huis, n. 34, op de Plantijnlei binnengedrongen. Daar de bewoners van dit huis tijdelijk afwezig zijn hadden de dieven het gemakkelijk en konden zij zonder gestoord te worden een groote hoeveelheid stoffen, knoopen, voedering en andere dergelijke waren ontvreemden.

— In een ander alleenstaand huis, gelegen in de Louisastraat, is men door middel van valsche sleutels binnengeraakt. Aldaar werden ten nadeele van M. Maldoy, ongeveer 20 meter looden buizen en 50 kilogram lood gestolen, hetwelk als bekleedsel van de dakvensters diende.

— Op het einde van verleden week werd, 's avonds, in de Modern School, ten nadeele van leeraar K. Giesecke, een overjas gestolen. Het kleedingstuk is van zwartgeruite stof, met een fluweelen kraag, zwarte voering en groote binnenzakken.

— Onbekenden hebben ten nadeele van M. Lodewijk Hendrickx, wonende op de Stijfselrui, n. 9, een gouden damenuurwerk en een gouden ketting gestolen.

OUDE SCHILDERIJEN EN ANTIEK koopt F. DE CORT, 32, St-Jorisvest 2313

Afsluitingsdraad gestolen. — Maandag, in den namiddag, werden op de Stuivenbergplein ongeveer 20 meter afsluitingsdraad gestolen. Tot nu toe is het nog niet geweten wie de schuldigen zijn. De politie heeft een onderzoek ingesteld.

Roffelvuur. — Gisteren op den middag, even na twaalf, als de scholen uit zijn, een plezierig tafereeltje in 't begin van de Nijverheidslei, ter hoogte van den Vlaamschen Schouwburg.

De knapen zijn druk bezig met sneeuwballen kneden en de witte handgranaten doorklieven talrijk de lucht, meest gericht op de scholiersterkens. Een kranig ding, misschien dertien of veertien jaar oud, het haar weelderig stroomend op den rug van onder de pelsenmuts, stapt zonder aarzelen door 't heetste van 't gevecht en 't dichtste van de bende.

Zooveel stoutmoedigheid verwekt eerst verslagenheid en, gelijk Daniël door de leeuwenkuil, of als de Jeanne d'Arc der sneeuwballen, schrijdt ze voort!

Dat is te sterk!

— Trommelvuur! roept een der snaken.

Pif!... op haar pots!... Paf!... op haar rokje!... Pang!... midden in den weelderigen haarstroom....

En zij... zij gaat kranig voort, lacht, vindt het plezierig, bloost van genot, terwijl de witte bogen deerlijk om haar bijenkomen.

Een flink ding!

Maatschappijen, Kunstavonden en Vermakelijkheden

De Gildebarden. — Deze gunstig gekende zangvereeniging zal op Zondag 28 Januari a.s., te 6 uren 's avonds, in den schouwburg Elbardo, eene vertooning geven van het lieve zangspel in drie bedrijven « Rosalinde », van Emm. Rosseels, muziek van Fr. Verhaeren. De bijzonderste rollen zijn toevertrouwd aan befaamde kunstenaars en door de medewerking van een welgeoefend gemengd koor, mag deze voorstelling een ware konstuiting genoemd worden. De opbrengst van dit feest is ten voordeele van Ons Invaliedenhuis. Plaatsbewijzen zijn te bekomen in de lokalen Kalkoenschen Haan en El Bardo, en bij al de leden der maatschappij en van Ons Invaliedenhuis.

Odeon. — « De Verschijning », groot drama uit het werkelijk leven, gespeeld door de vermaarde tooneelspeelster Miss Florence Turner, der Vitagraph Co, een splinternieuwe film, die voor de eerste maal in Antwerpen opgevoerd wordt, is voorzeker de grootste aantrekkelijkheid die we deze week in den kinemaschouwburg Odeon te zien krijgen. Een waar feest voor hen die veel van mooie films houden. « De weg naar het geluk », tooneelspel, en « Blinde Liefde », aandoenlijk drama in 3 deelen (Cines), zullen het kinemagedeelte volledigen.

De attractienummers: Elsa D'Allys (levende schilderijen, nieuwe onderwerpen); Les Dubois (evenwichtmakers) en Amedino (Arabische jongleur), beloven zeer veel ophef te maken en een programma daar te stellen dat, evenals andere weken, weer zeer veel bijval zal genieten.

Liberaal Jongensgenootschap 8ste Wijk. — Donderdag 18 dezer, te 8 1/2 ure 's avonds (Torenuur), bestuurvergadering ten lokale Schildersstraat, 18.

Rechterlijk Vlaanderen

ARRONDISSEMENTSRECHTBANK ANTWERPEN

Een onvriendelijk bezoek

In eene straat der 5e wijk woonde een oud man, die niet te best meer uit de voeten kan, sinds de beschieting alléén in een huis, waarvan de overige bewoners nog in Holland verbleven, werwaarts zij gevlucht waren, terwijl de oude man, die zijne woning niet had willen verlaten, er het moeilijke tijdstip had doorgemaakt.

In dit huis was eene vrouw, die heden in de 4e Kamer terecht stond, door middel van valsche sleutels binnengekomen en had er een heele stel vrouwenkleergoed meegenomen.

Geruimen tijd later werd door omstandigheden het vermoeden gaande gemaakt, dat het die vrouw was die het misdrijf begaan had.

De bezwaren schenen onwederlegbaar. Ook meende betichte niet te kunnen loochenen.

Doch waar was het kleergoed gebleven dat zij bij het zeker onwelkome bezoek in het huis van den ouden man had meegenomen? Te harent werd het niet gevonden.

Zij verklaarde dat zij het in een huis had gedragen, waar zij het niet teruggekregen had. Zij duidde een persoon aan, die op hare enkele beschuldiging, door niets anders gestaafd, ook in de zaak vervolgd werd, en die, zeggen we 't aanstonds, door de rechtbank werd vrijgesproken.

Die persoon werd bijgestaan door advokaat Palmans: deze hoefde niet eens te pleiten.

De vrouw had geenen advokaat. Zij kwam ons voor, een soort fataliste te zijn; heel den tijd staarde zij naar den grond terwijl de rechtbank zich met het onderzoek bezig hield — en ook toen zij zich hoorde veroordeelen tot een jaar gevang, en het Openbaar Ministerie dadelijke aanhouding vroeg, en de van dienst zijnde agent van politie haar teeken deed dat zij hem volgen zou.

Zelden gebeurt het, dat wanneer een veroordeelde aldus wordt weggeleid, deze zich in 't voorbijgaan niet keert tot de toeschouwers waar gewoonlijk vrienden zijn, om hun een of ander toe te roepen.

Thans niets daarvan: bewuste vrouw deed aan niemand teeken, zag niet op: zij ging gedwee heen, alsof het haar alles onverschillig was...

Het was sterker dan wij: het deed ons vreemd aan...

Het kleine meisje beweert het

Twee vrouwen, die in hetzelfde huis wonen als de betichte welke voor diefstal te recht staat, waren op zekeren dag naar beneden gekomen om bij den bakker op den overkant der straat een brood te gaan koopen.

Toen zij korts daarna terug in hunne kamer kwamen, bevonden zij dat eene kas aldaar was opengebroken en het geld eruit gehaald was.

Wie kon zulks op dien korten tijd gedaan hebben?

Vóór de klaagsters naar beneden gingen, hadden zij een klein meisje, die bij haar was, gelast op de kamer te blijven tot zij terug waren.

Doch het kleine meisje had de aanbeveling in den wind geslagen, en was ook naar beneden gegaan, korts na de twee vrouwen.

Ten halve van de trap, was de betichte haar voorbij gekomen; zij ging naar boven en kwam korts daarna weer terug, vóór de klaagsters wedergekeerd waren.

Volgens de verklaring van het meisje zou dus de diefstal gedurende die korte stonden gepleegd zijn.

Betichte loochent schuld, en er wordt overigens niets anders dan dit tegen haar ingebracht.

De verdediger, advokaat Van Scharen, betoogt dat zulks niet voldoende is; niemand kan een feit aanhalen dat den diefstal waarschijnlijk maakt in den hoofde van betichte. In elk geval, moet twijfel haar ten goede komen.

Doch zulks is niet het gevoelen van de rechtbank. Deze veroordeelt betichte ook tot 1 jaar gevang.

De verdediger bestrijdt de vraag van het Openbaar Ministerie, dat dadelijke aanhouding verlangt.

Hoe wilt ge, in dezen tijd, dat betichte zich kunne onttrekken aan de gevolgen der veroordeeling? Ze kan niet buiten de stad zonder toelating.

Toch wordt aanhouding bevolen.

Boekennieuws

« Dietsche Stemmen » (n. 11 en 12)

De nummers van de maanden September en October 1916 zijn, in een bundel vereenigd, thans in de boekwinkels verkrijgbaar. De nieuwe bundel staat in het teeken van de Vlaamsche Hoogeschool en geeft dan ook een prachtig geslaagde plaats van den hoofdgevel der Gentsche Universiteit.

De Vlamingen hebben ditmaal weer druk meegewerkt. Zoo treffen wij een uitgebreide Vlaamsche Kroniek aan van den heer E. H. Rietjens, hoofdzakelijk over de heropening der hoogeschool te Gent; wij vinden er de lijst der in de verschillende fakulteiten benoemde hoogleeraars, natuurlijk nog onvolledig, omdat er na Oktober nog tal van benoemingen zijn gedaan, waardoor het professorale korps zoo goed als volledig is geworden. « Dietsche Stemmen » drukt de beide Hoogeschoolmanifesten af, dit van den Hoogeschoolbond, en dit van den Katholieken Vlaamschen Oudstudentenbond. Verder treffen wij er (een dokumentatie die ieder Vlaamschgezinde in zijn bezit moet hebben) de redevoeringen aan die bij de plechtige heropening werden uitgesproken: de rede van den gouverneur-generaal met het antwoord van den rector. Met een korte kenschetsing van de beteekenis der vervlaamsching voor ons volk sluit die interessante kroniek.

Van belang ook het stuk « De Vlaamsche Beweging in verband met den Oorlog », de overdruk der redevoering, den 8n April 1915, door Dr. A. Borms uitgesproken op de algemeene vergadering van den Vlaamschen Katholieken Studentinnenbond Klimop, te Antwerpen. Wij heeten dit stuk belangrijk, omdat het de eerste Vlaamschgezinde lezing is, die na het uitbreken van den oorlog te Antwerpen werd gehouden.

E. Van Bergen plaatst een pleidooi ten gunste van de vereenvoudiging van onze schrijftaal, en Dr. M. Minnaert beslurt zijn origineele, geleerde beschouwingen over de verdeeling van den arbeid en het nationaliteitenbeginsel.

Van de hand van Mr Van Es vinden wij in den nieuwen bundel twee belangrijke bijdragen: Een proeve van eene regeling van het taalvraagstuk in België, praktisch werk dat in de huidige bedrijvigheid der Vlaamsche beweging wel eens over het hoofd wordt gezien, en een degelijke Hollandsche Kroniek, die de jongste gebeurtenissen in Nederland van een Groot-Nederlandsch standpunt uit, behandelt. Schrijver spreekt eenigszins uitvoerig over « Volksopbeuring », een onderwerp dat onze franskiljons en verdwaasde patriotards dwars op de maag blijft liggen, en geeft pittige beschouwingen ten beste over « Het Algemeen Handelsblad » en de « Echo Belge », een kwestie die in de Vlaamschgezinde pers bij gelegenheid reeds werd aangeraakt.

J. Visser, 1e luitenant der infanterie, schrijft over het delikate onderwerp « Vereeniging van Vlaanderen en Holland ». Na voorafgaande beschouwingen waarin hij aantoont een gezonden kijk op onze Vlaamsch-Belgische toestanden te hebben, onderzoekt schrijver beurtelings de drie wijzen waarop, volgens hem, het taalvraagstuk in België kan worden opgelost, te weten:

1° dat het Vlaamsche volk moegestreden, het hoofd in den schoot legt. (Schrijver gelooft niet, en daarin heeft hij overschot van gelijk, dat daarop veel kans bestaat.) Met genoegen lezen wij dat hij er onmiddellijk aan toevoegt:

« Ook voor de Noordelijke Nederlanden zou zijne (Vlaanderens) onderwerping een ware ramp zijn, daar hierdoor eveneens onrechtstreeks ons ras, onze taal bedreigd zouden zijn. »

Het is maar jammer dat zoovele Nederlanders dat nog niet hebben ingezien.

2° Het invoeren van bestuurlijke scheiding van Vlaanderen en Wallonië, want « genoegzaam is het doorgedrongen dat men geen waarde mag hechten aan verzekeringen en wetten door de Belgische regeering gegeven, waarbij hun rechten verzekerd worden, zoolang de Vlamingen zelf de regeering niet in handen hebben ». Tot staving haalt steller eenige wantoestanden aan die in het Belgisch leger op taalgebied heerschen en die hem door omgang met in Nederland geïnterneerde Belgische offiecieren bekend werden.

3° De vereeniging van Vlaanderen met Holland met bestuurlijke scheiding der beide groepen.

De heer Visser gaat de voor- en nadeelen na van een dergelijke vereeniging, mits er, en daar legt hij bijzonderen nadruk op, van beide zijden eensgezind naar gestreefd wordt. De voordeelen geven, volgens hem, den doorslag: geografisch, ekonomisch, uit handelsoogpunt, taalkundig, financieel, militair en zelfs van een moreele zijde het vraagpunt beschouwend.

De nadeelen zouden door het federatieve stelsel gemakkelijk uit den weg te ruimen zijn.

Schrijver meent verder dat de Vlamingen ten slotte voor die vereeniging zullen gewonnen zijn, en steun gaan zoeken bij hun natuurlijke broeders uit het Noorden, vooral indien de franskiljons voortgaan met in Vlaanderen de taalwetten van het volk te verguizen. Het artikel sluit met de hoop dat de Belgische regeering, vatbaar voor de waarschuwingen waaraan het haar van Vlaamsche zijde niet heeft ontbroken, zich bezinne en aan Vlaanderen voldoening verschaffe.

Een zeer lezenswaardig stuk!

Tot slot, geeft het tijdschrift de bestendige, veel nieuws aanbrengende rubrieken: Zuid-Afrikaansche Kroniek (A. D. Keet), Economische Kroniek (J. A. Nederbragt), Perskroniek (Derk Hoek), en een bespreking van « Trekkerswee », verzen van den Zuid-Afrikaanschen dichter Totius.

In alle opzichten zijn de nieuwe nummers van « Dietsche Stemmen » zeer merkwaardig; wij bevelen ze ten zeerste bij onze lezers aan. Te verkrijgen tegen fr. 2, boekhandel Flandria.

A. V.

Financieele Mededeelingen

BEURSOVERZICHT

Antwerpen, 17 Januari 1917.

Japan 4% 92 7/8; id. 5% IJzeren Sp. Yen 105; Roemenië 5% 95; id. 4 1/2 73 7/8; id. 4% 1890, 79 7/8; id. 4% 1908, 69 3/8; id. 4% 1894, 69 7/8; Kuala 149.75; Sennah 68 3/8; Kalitengah 44 1/2; Tjisalak aand. 178; Kuang 67 7/8; Galang-Besar 6; Federated 670-675; Grosnyi gew. 2657.50; id. pref. 2977.50; Tanganyika akt. 75; id. obl. 201 1/2; Crédit Nat. Ind. gew. 270; id. pref. 280; Astra Romana 1095; Banque Belge Prêts fonciers obl. 487 1/2; id. pref. 1096; Crédit foncier Sud-Américain obl. 487 1/2; id. pref. 1093; Electrique Anversoise kap. 308; id. div. 208; Escaut kap. 131 k.; id. div. 89-94.

Antwerpen 2 1/2 1887, 82 1/2; id. 2% 1903, 73.80; Brussel 2% 1905, 70 1/4; Gent 2% 1896, 62; Luik 2% 1897, 64 3/8; Congoloten 83 5/8; Annuiteit 3% 77; Belgische Rent 3% 72 /8; Cedulas 6% 113; id. 6% L 116; id. 7% H 120; id. 5% K 98 1/8; id. 5% A goud 113 5/8; Argentijn 4 1/2 1888 buit. schuld 98; id. 4 1/2 1888 binn. schuld 98; id. 4 1/2 1911 buit. schuld 95 5/8; Brazilië 4% recession 74 1/16; id. 4% 1889, 74; id. 4% 1910, 74 3/8; id. 4 1/2 1883-88, 81 7/8; id. 5% funding 1914 103; Uruguay 3 1/2 73 5/8; Cedulas Uruguay 6% 102 3/8; Rusland 5% 95; id. 4% Nicolas 89 7/8; id. 4% 1880, 80 5/8; id. 3% 1859, 64 5/8.

Brussel, 16 Januari 1917.

Centre du Donetz, 160; Courcelles-Nord, 2000; Kessalès, 1350; Maurage, 1870; Nord-Flénu, kap. 200, gew. 50; Mines Réunies, 196; Floreffe gew. 210; Loth, genot 70 1/2; Java, kap. 139; Deli-Moeda, kap. 269 1/4, div. 81 1/2; Hevea, 227 1/2; Kasai, 63 3/4; Katanga, gew. 2345; Luki, 16 1/2; Armamites, kap. 115; Lacourt, st. 470; Mopoli, kap. 150, sticht. 815; Sennah, 68 1/8; Soengei, 447 1/2; Union Minière, kap. 1492 1/2, divid. 129 1/4; Tanganyika, 74 7/8; Sucreries St-Jean, kap. 102 1/2, st. 162 1/2; Sucr. Europ., kap. 77 1/2; Haecht, 232 1/2; Grand Bazar, 345; Kaiping, 59; Nitrate Rails, 365; Brazil Traction, 285 1/2; Mexico Tram, 197 1/2; Lujar, 795; Rajah, 1040; Villa del Prado, 8 1/4; Burbach, 1755; Dniénrovienne, 3512 1/2; Métall. Russo-Belge, 2110; Ouspensk, obl. 390; Tr. de l'Azoff, 1600.

Belgische rent, 70 3/8-72 1/2; Congo, 83 1/2; Vicinaux 3 t.h., 73 5/8; Brussel 1905, 70 1/8; Gent 1896, 61 1/4; Luik 1897, 65 1/2; Schaarbeek 1898, 61 3/8; Sambre-Moselle 5 t.h., 486; Central Gaz et Electr. 4 1/2, 450; Electr. d'Odessa 4 1/2, 425; Basse-Egypte 5 t.h., 482 1/2; Caisse des Propriétaires 4 t.h., 286 k.; Centrale de l'Industrie Electr. 5 t.h., 473 3/4; Olkovaia I, 400; Crédit Anversois, 405; Part de Réserve, 5900 k.; Chem. de fer Congo, st. 3600; Bruxelles pref. en gew., 515 en 525; Buenos-Ayres, div. 30 7/8; Espagne Electr., kap. 124 7/8; Koursk, kap. 55; Secondaires, st. 1232 1/2; Soc. Belge de Tramw., gew. 1; Vérone, pref. 131, div. 9; Estampage du Donetz, pref. 346 1/4; Olkovaia, kap. 220, genot 450-455 k.; Taretkoie, st. 750; Laminoirs de Toula, kap. 372, div. 172 1/2; Laura, div. 850-855; Willem Sophia, 987 1/2.

AKTEN VAN HANDELSMAATSCHAPPIJEN

neergelegd ter Griffie der Handelsrechtbank van Antwerpen.

HET BLIJKT uit eene akte in dato 8 Januari 1917, verleden vóór Mr Emiel Van der Avoort, notaris, te Antwerpen, dat er tusschen de heeren: Dr August Borms, leeraar, te Merxem; Rafael Verhulst, letterkundige, te Antwerpen; Felix Loquet, handelaar, te Antwerpen; Karel Angermille, handelaar, te Antwerpen; Achiel Brijs, handelaar, te Brussel; Karel Waternaux, beambte, te Merxem, en Albert Van den Brande, dagbladschrijver, te Merxem, eene Samenwerkende Maatschappij is gesticht onder den naam « Vlaamsche Pers », met zetel te Antwerpen, 44, Roodestraat, en ten doel hebbende de uitgave van nieuwsbladen en tijdschriften, alle publiciteit, de uitbating eener drukkerij en den aankoop van al wat in betrekking staat met de vorengenoemde doeleinden. Duurtijd: 18 jaren, die ingegaan zijn den 24n December 1916. Het maatschappelijk kapitaal, verdeelt zich in paarten of aandeelen van 100 fr. ieder. Het is onbepaald. Zijn minimum is vastgesteld op 30.000 fr. Zijn benoemd: Bestuurders: MM. Dr. August Borms, Felix Loquet en Karel Angermille. — Kommissaris: M. Achiel Brijs. — Voorzitter, algemeene bestuurder: heer Dr August Borms. — Schatbewaarder, Beheerder-Kashouder: M. Felix Loquet. — Sekretaris, Beheerder van het kantoor: M. Karel Angermille.

Trekkingen

STAD LUIK (1905)

70e trekking — 15 Januari 1917

R. 16805 n. 18,	uitkeerbaar met fr.		25.000
R. 5694 n. 19		id.	1.000
R. 11363 n. 12		id.	250
R. 5694 n. 18		id.	200
R. 9135 n. 21		id.	200

Uitkeerbaar met 150 frank:

Reeks N.	Reeks N.	Reeks N.	Reeks N.
111489 2	3465 9	16805 14	17316 11
16805 5			

Uitkeerbaar met 125 frank:

Reeks N.	Reeks N.	Reeks N.	Reeks N.
8414 6	16805 9	9135 19	19682 16
16833 25	7454 11	6990 4	11363 1
17315 25	9135 8	16833 5	19682 10
17316 19	15435 11		

Volgende reeksen zijn uitkeerbaar met 110 fr.:

3465 5694 7454 8414 8462 8990 9135
11363 11489 15435 16805 16833 17315 19682

STAD BRUSSEL (1905)

61e trekking — 15 Januar i1917

135 reeksen, zijnde 3375 obligatiën, zijn uitkeerbaar te beginnen met 2 Januari 1918.

R. 119447 n. 9	uitkeerbaar met fr.		500.000
R. 66997 n. 15		id.	2.500
R. 106947 n. 7		id.	1.000
R. 74965 n. 14		id.	500
R. 138300 n. 20		id.	500

Uitkeerbaar met 150 frank:

Reeks N.	Reeks N.	Reeks N.	Reeks N.
1495 20	3650 19	12129 7	28156 17
31598 10	61116 7	66084 9	77870 18
78930 3	92196 6	95137 4	95137 24
103355 22	110305 14	121660 5	126497 21
133521 24	146718 24	162919 4	162910 13

Volgende reeksen zijn uitkeerbaar met 110 fr.:

1495	3501	3590	3650	4972	6243
8365	8574	9095	9190	12129	14528
14751	18418	20139	20554	22274	25573
27505	28156	30060	30113	31598	32304
33450	35546	36847	39161	41850	42627
44992	49884	51494	53437	54549	67183
57526	58629	58998	61116	65026	65699
66084	66539	66997	67464	67913	68677
70558	72167	72548	73434	74393	74965
75132	73326	75768	76625	77870	79705
80336	81101	81497	81620	84636	88551
90693	91899	92196	93481	95137	100821
101540	101860	102254	102493	102426	102903
103355	108404	106058	106947	107871	108214
108855	109057	109699	110147	110207	110305
111020	111806	112222	113466	114141	116146
116312	116927	118753	119447	121660	122714
122755	124010	125902	126497	129132	130237
131654	133521	135945	137473	138300	138941
139982	139885	145796	146718	148952	153941
155211	156725	162684	163700	162910	163017
163859	163963	164545	165569	167971	168574
168650	168942				

Laatste Uur

FRANSCH LEGERBERICHT

— Westelijk gevechtsterrein

Parijs, Woensdag 17 Januari. — Officieel:

In de streek van de Somme hebben de Franschen 's avonds Duitsche detachementen teruggeslagen die in de Fransche linies ten O. van Cléry en ten Z. van Biaches poogden binnen te dringen. Na de gisteren aangestipte beschieting aan de Eparges, die de ontploffing eener mijn voor gevolg had, hebben de Duitschers een kleinen aanval uitgevoerd die na een levendig handgemeen werd teruggeslagen. Op de hoogten van de Maas en in het bosch van Apremont zijn de Fransche patroeljen op verschillende punten in de Duitsche linies binnengedrongen. Kalme nacht op de rest van het front.

De toestand in Griekenland

Berlijn, 17 Januari. — De « Berliner Lokalanzeiger » vernoemt uit Den Haag:

De als leider van een militaire afvaardiging uit Saloniki gekomen generaal Lapathiotis, zei tegen een briefwisselaar van de « Times », te Rome, dat volgens hem, de jongste inwilliging van koning Konstantijn enkel geschied is, om tijd te winnen. De toestand op den Balkan zou maar kunnen gered worden, wanneer de Entente Athene en Pireus aanhoudend onder krijgskundigen druk hield, omdat zoodoende de positie van den koning zou ondermijnd worden.

Dood van een oud-Boerengeneraal

Londen: De oud-Boerenleider, generaal Ben Viljoen, is op 50-jarigen leeftijd overleden te Samea, in Mexiko, alwaar de onverzoenlijke Transvaler zich gevestigd had na den Zuid-Afrikaanschen oorlog. Het was Ben Viljoen die erin slaagde Dr. Jameson gevangen te nemen tijdens diens beruchten raid.

Brievenbus

H. T. — Pakje is er.

Heeren Mortelmans. — Ziehier de naam: *Valère De Doncker*, Belg. Krijgsgevangene, Stamm. 2668, Barak 38, Vlaamsche Boekerij. Kamp Holzminden.

J., te Gent. — Toelating voor J. v. B. zend ik U dezer dagen. Dank! Hartelijk. G. R.

BURGERLIJKE STAND VAN ANTWERPEN

Aangiften van overlijdens van 17 Januari 1917

Mannelijk geslacht: P. Verbeeck, z. b., 85 j., wed. van S. Koolen, Albert Grisastr., 13; M. Van Vaek, z. b., 79 j., echtg. van E. Maes, Juliaan Dillenstr., 44; J. Boland, arb., 46 j., echtgen. van A. Hendrikx, De Bomstr., 2; C. Van Aerden, priester, 66 j., Lamorinièrestr., 264.

2 kinderen beneden de 7 jaar.

Vrouwelijk geslacht

Uit Thienen en omstreken

Eene reeks stoutmoedige diefstallen. — Op het platte land geven de dieven bewijs eener ongehoorde driestheid en eener bijzondere kennis van de bergplaatsen van zekere waarden.

Te **Orsmael** werd des nachts ingebroken in de gebouwen van den watermolen, bewoond door de Wwe Alfons M... De boosdoeners roofden eene gansche partij gemalen graan.

— Bij de Wwe Sm..., te **Halmael** werden vijf zware varkens weggehaald en een gebuur stelt het verdwijnen vast van gansch zijn voorraad onderkleederen en van een waschmachien.

— Te **Bevingen** kwamen de schelmen er zoo goed niet van af. De zoon des huizes hoorde des nachts gerucht in de schuur, wapende zich met eenen fermen kluppel en ging vrijmoedig op verkenning uit. Hij zag vijf kerels gansch kalm bezig met het wegvoeren van zakken graan, sprong als een vlugge schermmeester tusschen de bende en klopte er links en rechts duchtig op. De moedige schavuiten stoven uiteen en kozen huilend het hazenpad.

— Verscheidene landbouwers van **Boyenhoven** zijn slachtoffers geworden van stoute dieven die des nachts aardappelen, koren, tarwe, kiekens, zwijnen, enz. weghaalden.

Diefstallen van allen aard worden nog gemeld te **Neerlinter, Budingen, Laer, Bunsbeek** en **Hoeleden.** Jammerlijk blijven de dieven steeds onbekend. Het wordt hoog tijd maatregelen te nemen, die een doortastend en zwichtend karakter hebben.

Het zijn bijzonder die dorpen, waarvan de gehuchten ver en eenzaam verspreid liggen, die in de nachtelijke stilte het meest bezocht en geplunderd worden.

Uit Mechelen

Volksopbeuring. — Verslag der maand December 1916. — Door de immer toenemende belangstelling die het publiek aan onze instelling betoont, heeft onze afdeeling hare werkzaamheden, gedurende de verloopen maand, zien verdubbelen. De liefdadige werking der onderafdeeling « Soldatentroost » breidt zich op ongewone wijze uit, zooals onderstaand verslag getuigt.

Pakkettendienst over Holland: De pakketten met eetwaren en tabak of chokolade stegen tot 107.

Inlichtingen: Wij verstrekten 185 inlichtingen over gesneuvelden, gekwetsten, krijgsgevangenen, zieken en vermisten.

Geschenken: Wij ontvingen 3 boekgeschenken en tal van andere giften van liefdadige personen waarvan wij hier de namen laten volgen: MM. De Peurs, Goossens. Van Dromme, alsook schonken ons de redakte van «De Eendracht» en « Ons Land », vele nummers hunner bladen, met het verzoek ze te zenden naar de krijgsgevangenenkampen in Duitschland.

Eigengemaakte pakketten: Wij verzonden gansch kosteloos 3 pakken ons door bloedverwanten gebracht, naar hunne krijgsgevangen familieleden en schreven 5 brieven voor ongeletterden.

Lucifers: Bij gebrek aan koopwaar, hebben wij den verkoop moeten schorsen, nochtans hopen wij, na aankomst van nieuwen voorraad, te kunnen voortgaan eenigszins bij te dragen in den strijd tegen de woekerprijzen.

Almanakjes: Ten voordeele onzer liefdadige vereeniging bieden wij puike almanakjes te koop; deze kalenders worden veel gewild om hunnen lagen prijs (10 centiemen), om hun gemakkelijk formaat en hun nuttigen inhoud.

Een nieuw voordeel werd ons verschaft daar wij benevens tabak, in het vervolg ook sigaren uit Holland naar de krijgsgevangenen mogen sturen, tegen 5 fr. het kistje van 50 stuks.

Het kantoor is gevestigd in de O.-L.-Vrouwstraat, 18, waar men verdere inlichtingen kan bekomen.

De Sekret.-Penningmeester,
PEETERS Lod.

De Liederavonden. — Wanneer? Wanneer beginnen de Liederavonden terug, die uitgesteld waren tot in Januari? Welke is de oorzaak van verderen uitstel? De Mechelsche zangers, die eenmaal van den schat der Vlaamsche liederen geproefd hebben, verlangen meer te kennen en wenschen terug onder den opbeurenden invloed van 't goede lied te komen.

Benoeming. — De Heer Voorzitter van het Algemeen Nederlandsch Verbond, Frans Delvaen, is als afdeelingbestuurder benoemd in 't Ministerie van Kunsten en Wetenschappen. Met zulke mannen op zulke plaatsen kan men overtuigd wezen dat er geen Franskiljonsch gekonkel invloed zal uitoefenen.

Uit het Luiksche

VERVIERS. — De onthoudingsdag van 21 Januari. — Een nieuwe groep personen noodigt heel Verviers en omliggende uit, den 21n Januari deel te nemen aan den onthoudingsdag, ten einde eene toevoeging van levensmiddelen te verschaffen aan de kinderen van soldaten en krijgsgevangenen, alsook aan de oorlogswezen! Dien dag worden allen, die zich tot nu toe nog in een zekeren welstand, of zelfs rijkdom, mochten verheugen, verzocht deze te verbannen: geen uitgaven in cafés, voor de tram aan vertooningen. Zij worden uitgenoodigd zich van tafelpleizieren te onthouden. Men verzoekt hen zelfs het allernoodigste te ontberen. Den dag van den 21n Januari zal gewijd zijn hulp te brengen aan de arme kleinen, die verkwijnen. Een plaatselijk komiteit is gevormd geworden onder den naam van « Union et Charité » om de offeranden in te zamelen, welke voortkomen van de onthoudingen, die men zich den 21n Januari zal opgelegd hebben. Ziehier zijn samenstelling: de heeren burggraaf A. Simonies en Ed. Peltzer-de Clermont, senators, eere-voorzitters. Voor Verviers: de heeren Bernard-Dainef, voorzitter; R. Rousseau, sekretaris; E. F. Bernard, R. Vanderstraeten, E. Simonis, L. Follet, P. Evrard fils, J. Wilkin, leden. Voor Andrimon: de heer L. Haurégard. Voor Dison: de heeren F. Leclercq, F. Leidrens, F. Franck, F. Cuillet, A. Xhauflaire. Voor Ensival: de heeren F. Bertrand, J. Joyeux, Mevr. Bertrand. Voor Heusy: de heer E. Chapuis. Voor Hodimont: de heer N. Hanlet. Voor Lambermont: de heer L. Driesberg. Voor Petit Rechain: de heer O. Benselin. Voor Stembert: de heer H. Jeuniges.

Akten van Handelsmaatschappijen

neergelegd ter griffie der Handelsrechtbank van Antwerpen

Het blijkt uit een akte in dato 30 December 1916, verleden vóór Mter Ghesens, notaris, te Antwerpen, dat er eene naamlooze maatschappij is gesticht onder de benaming van « Nationaal Cinema », met zetel te Antwerpen, ten doel hebbende de uitbating, in alle landen, van kinemavoorstellingen van alle slag, inbegrepen de veranderingen, welke in de toekomst gezegde uitbating zou kunnen ondergaan; de uitbating van alle inrichtingen, koffiehuizen, schouwburgen, koncert- en danszalen, thea-rooms en andere; duurtijd: 30 jaar. Het maatschappelijk kapitaal is bepaald op 90,000 frank, verdeeld in 180 aandeelen van 500 frank ieder; er zijn buitendien nog 180 bijdrage-aandeelen en 450 stichtersaandeelen ingesteld, beiden zonder aanduiding van waarde. Zijn benoemd, beheerders: MM. Florimond Holemans, eigenaar, te Antwerpen; Jozef Holemans, eigenaar, te Brussel; Adolf Van Goppernolle, bouwkundige, te Berchem, en Emfel Holemans, eigenaar, te Leuven; de heeren Florimond en Jozef Holemans zijn algemeen bestuurders voor 't leven benoemd; kommissarissen: MM. Lucianan Collet, vecarts, te Antwerpen; Jozef Van der Ouderaa, scheepsleverancier, te Antwerpen, en Eugeen Leys, koopman, te Antwerpen.

Stopverf
Isto kwaliteit
VOOR GLAZENMAKERS
BRUNO V. HAAREN
3, Waterloostraat, 3, Antwerpen
2170

Roepzaal "MARNIX"
1, TERNINCKSTRAAT, 1
(hoek Kasteelpleinstraat)
Voor den verkoop van MEUBELEN, KUNSTVOORWERPEN, SCHILDERIJEN, enz., wende men zich tot de Roepzaal « Marnix ».
Bestuurder: J. B. LAMBRECHTS
INKOOP, VERKOOP
VERWISSELING, SCHATTINGEN
Men geeft geld als voorschot 630

TE HUUR
Drie schoone gemeubeleerde kamers, met of zonder pensioen, bij goede burgersmenschen. Schoone kamers. Keurige burgerskeuken. Gematigde prijzen. Sint-Jacobsmarkt, 32, Antwerpen.

Wijnen
Alle soorten van wijnen worden te koop gevraagd tegen schoone prijzen. Schrijven bureel van dit blad, onder letters V. A. 2308

HET VLAAMSCHE NIEUWS dagelijks te verkrijgen te DENDERMONDE en OMLIGGENDE.
Depothouder: André Impens, Stadhuisstraat, 57, Dendermonde.

Ik Betaal
DE HOOGSTE PRIJS VOOR GOEDE GEBRUIKTE MEUBELEN, PIANOS, COFFRE-FORTS, KLEERGOED EN OUDE EN NIEUWE BOTTIENEN.
S. BARON
PELIKAANSTRAAT, 15, 16, 120
2259

Plaatst uwe aankondigingen in « Het Vlaamsche Nieuws », het best ingelicht en meest verspreid dagblad van België.

INSTITUT ACHOR
Lge Nieuwstr., 10
(Beurs)
Bijzonde afdeeling voor Jongelieden en jonge Juffers.
STENO.
DACTYLOGRAPHE
LEVENDE TALEN
BOEKHOUDEN
PREPAREZ-VOUS EN QUELQ. MOIS A L'EMPLOI DE COMPTABLE
STENO.
DACTYLOGRAPHE
LANGUES
VIVANTES
Inscriptions ch. jour.
Lge rue Neuve, 10
(Bourse) 682

Meubelen
Eet- en slaapkamers, mass. eik, mahonie en notelaar aan halven prijs; Mod. eetkam., mass. eik, kompl. 210 fr., waarde tot. 450; mass. notelaar Lu XVI eet- en slaapkamer kompl. aan 425 fr., waarde tot 700 fr.; gebeedhouwde eik. slaapkam. kompl. 365 fr., waarde 550 fr.; eiken bufetten, 60 fr., alsook stoelen, portemanteaux piedestals, keukenstoelen, enz., enz. Profiteer van de occasie: 78, Lange Nieuwstraat, 78. 2252

TE KOOP
uit oorzaak van vertrek eene diamantslijperij, 10 molens elektr. Zeer billijk Huurhuis. 55, Fonteinstr., Borgerh. 2283

TE HUREN
aan oorlogsprijs, winkelhuis, Lange Leemstraat, 145. 2305

BURGERSHUIZEN
Te koop gevraagd:
10 à 15 huizen gelegen Leien, Waraude, De Vrière, Verdussen, v. Ballaer en ano. derg. straten. Ook VILLA's omstrek. Nieuw Park en Van Rijswijcklei. Schriftel. antw. aan E. V. E., Waterfordstr., 22, Berchem. 2309

MIJNHEEREN!
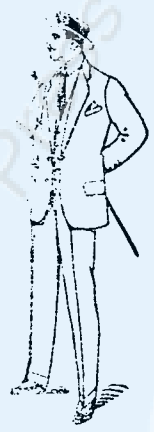
laat uwe Kostumen, Pardessus, Jaquetten, Broeken en Vestons, Handschoenen, hoeden en kravatten wasschen of verwen in de stoom verwerij
A. VAN WEEREN
23, Mechelsche Steenweg; Kunstlei, 59 Kasteelpleinstraat, 57 en Vondelstraat, 9
Tapijtklopperij en wasscherij. Rouwzwaar 12 uren. Zeer laagste prijzen. 1105

MEUBELEN
PIANOS
witte CUISININBRES
Te koop aan spotprijs: slaapkam., eetkamers, burreelen in massief, acajou, notelaar of eik. Occasie pianos: Gunther, elektr. pianos, 650 fr. schouwgarnitur, mass. koper, witte cuisinières, tableauz, kachels, Cadé, kindskorf, stoomwiega, compl. damesmantel 5 enkele, hed. dens windhaar, compl. nieuw. Inkoop van occasie-pianos en meubelen. Lange Beeldenstraat 241 190

Privaat Lessen
in ENGELSCH en DUITSCH ten mijnen of ten huize der leerlingen. Zeer mat. prijzen. 47, Oranjestraat, Antw. 1119

TE HUREN
winkelhuis, 16, Vondelstr., 16. 2304

GEVRAAGD
deft. buffetjuffer, gd op de hoogte van het vak. Te bevr. Annoessensstraat, 18, 's nam. van 2 tot 6 u. 2316

GELD verkrijgbaar
Het administratiekantoor, MORETUSLEI, 51, verstrekt geldleningen onder borgtocht, op salarissen, hypotheken, vruchtgebruik, enz.
RENTE 5% 'S JAARS
Bureau van 8 1/2 tot 12 en van 1 1/2 tot 5 uur. 771
Geldzendingen naar Holland

HARDE EN ZACHTE
PEK - BITUUM - ASPHALT
VOOR ALLE DOELEINDEN
SPECIALITEIT VOOR ELECTRICIENS EN HOVENIERS
Engelsche roestwerende Patentverf voor alle ijzerwerk
BRUNO VAN HAAREN, Waterloostraat, 3, Antwerpen
2175

VRAAG AAN ONZE VERKOOPERS
ALMANAK van LEUVEN
VOOR 1917
met kluchten, volksliederen, begangenissen, oorlogsverhalen, zaaien en planten, raadgevingen voor het huisgezin. De doodenval van Verdun. De Ransel des soldaats, enz.
KOST SLECHTS 0.12 fr.
VERKOOP: te **Antwerpen**: Bestelhuis, Lombaerdevest, 34; te **Brussel**: W. Flies, Broeckstraat, 21; Deschenne, Petersillistraat, 18; te **Gent**: G. Van den Stock, Bagattenstraat, 28; te **Kortrijk**: Albert De Leu, Meenstraat, 64; te **Maeseyck**: Henri Dirks; te **Mechelen**: Leemans-De Sutter; te **Tienen**: Jos. Bamps; te **Neerwinden**: Victor Donny; te **Oostende**: Kappellenstraat, 34; te **Brugge**: Boek- en Dagbladhandel, statie.
UITGEVERS:
LOVANIA, Statiestraat, 148, Leuven

BEN KOOPER
Aktiën van Les Provinces Réunies en Productora (reeksen A en B). Aanbied. met prijs en hoeveelheid: G. C. L., Publicit. Decerf, Brussel. 2310

ASTHMALIJDERS
Wilt gij U oogenblikkelijk verlicht en spoedig genezen gevoelen van Asthma, Slijpende of overdragen Bronchiet, Pleuris, enz., neemt den
ASTHMADRANK ANTIDOLOR gedep. Merk
geeft aanstonds adem en kracht weer, verschaft eene verkwikkende nachtrust.
25 JAAR VOORTDURENDE BIJVAL
Fr. 2.— DE FLESCH
OPGEPAST VOOR HET NAMAAKSEL
Groote Apotheek-Drogerij
Huis gesticht VINCART in 1889
MONTIGNYSTRAAT, 113-115, Antwerpen
Recht over het Zwemdok
Zon- en feestdagen den ganschen dag open 1963

HEKA
In deze moeilijke omstandigheden en zoolang dat de Oorlog zal duren, zullen wij de recepten der geneesheeren met de meeste zorg uitvoeren aan halven prijs.
VOLKSAPOTHEEK
Brederodestraat, 126, Antwerpen
Zon- en Feestdagen heel den dag open

Brandhout
GROOTE PARTIJEN
BRANDHOUT EN KROLLEN
TE KOOP
(in 't klein en in 't groot)
bij: F. VAN MIERLO
AZIADOK, NOORD 2272

Vlaamsche Bureelkalenders
NOG EENIGE VLAAMSCHE BUREELKALENDERS, AAN 0.75 FR.; WANDKALENDERS, AAN 0.35 FR., EN ZAKMEMENTOS AAN 0.40 FR. ZIJN TE BEKOMEN TEN BUREELE ROODESTRAAT, 44.
MEN ZENDE VAN BUITEN DE STAD EEN POSTMANDAAT MET HET BEDRAG EN DADELIJK WORDT DE VERZENDING GEDAAN. ELK PAKJE KOST 0.50 FR. MEER VOOR VERZENDINGSKOSTEN.

VOLKSOPBEURING
Kantoor: KATHELIJNEVEST, 2, ANTWERPEN
Geopend alle werkdagen van 10 tot 7 Torenuur.
KOSTELOOZE en onmiddellijke inlichtingen over Belgische soldaten en krijgsgevangenen.
Allervoordeeligste pakken met EETWAREN uit Holland naar de Duitsche Kampen. — Prijzen: 3.50 fr, 5 fr., 7.50 fr. en 10 fr.
Deze pakken komen zeer snel toe, en zijn het dubbele waard.
Ook warme WINTERKLEEDEREN, TABAK en SIGAREN kunnen aan de helft der echte prijzen verzonden worden.
Eigengemaakte pakjes, tot 5 kilogr., op het kantoor besteld, worden KOSTELOOS naar de Belgische krijgsgevangenen doorgezonden.
KATHELIJNEVEST, 2, ANTWERPEN

Drukk.-Uitgever H. Weeremans, Roodestr., 44.

DE WAPENS NEER!

EEN LEVENSGESCHIEDENIS

Roman door Bertha von Suttner

Xavier, het zoontje van Lori, was even oud als mijn Rudolf en zijn liefste speelkameraad; en Lori's dochtertje, Beatrix, toen ten maanden oud, werd schertsenderwijs door ons bestemd eens gravin Rudolf Dotzky te worden.

— Zie ik u eindelijk eens weer! met deze woorden werd ik door Lori ontvangen. Ge zijt in den laatsten tijd eene echte kluzenaarster geworden. Ook mijn aanstaanden schoonzoon heb ik in lange tijd de eer niet gehad bij mij te zien — Beatrix zal dat zeer kwalijk nemen... Vertel me eens, kind wat drijft u hierheen?... En hoe gaat het met Rosa en Lilli? Voor Lilli heb ik anders een belangrijk nieuwtje, dat mijn man gisteren uit het koffiehuis voor mij meebracht: er is een zeker iemand zeer verliefd op haar — iemand van wien ik dacht, dat hij u het hof maakte... maar dat vertel ik later. Wat een beeldig japonnetje hebt ge daar — van Francine, niet waar? Dat heb ik dadelijk gezien. — Zij heeft toch maar een eigenaardige manier van werken... En de hoed van Gindreau? Hij staat u allerliefst... Hij maakt nu ook kostuums, niet alleen hoeden... ook met verbazend veel smaak. Gisteren avond bij Dietrichstein — waarom zijt ge niet gekomen? — had Nini Chotek een toilet van Gindreau aan en zag er bijna lief uit...

Dat ging zoo een tijd lang voort en ik antwoordde in denzelfden toon. Nadat ik het gesprek met beleid op de praatjes gebracht had, die in de « wereld » in omloop waren, deed ik als terloops de vraag:

— Hebt ge ook gehoord, dat prinses ..... eene betrekking onderhoudt — met een zekeren baron Tilling?

— Daar heb ik wel zoo wat van gehoord — maar dat is reeds een oude histórie. Tegenwoordig is het een algemeen bekende zaak, dat de prinses met een tooneelspeler van het Burgtheater dweept. Stelt ge misschien belang in dien baron Tilling? Ge wordt rood? Het helpt niet of ge al schudt van neen — bicht liever op. Het is ook ongehoord, dat ge zoo lang koud en gevoelloos blijft... het zou mij werkelijk genoegen doen als ik eens wist, dat ge verliefd waart... Weliswaar zou Tilling geen partij voor u zijn — dan hebt ge wel schitterender minnaars — hij moet niets hebben. Nu ge zijt zelve rijk genoeg — maar hij is ook te oud voor u... Hoe oud zou de arme Arno nu zijn?... Het was toen toch maar erg treurig... nooit zal ik het oogenblik vergeten, toen ge mij den brief van mijn broer voorlaast... Ja, een leelijke instelling, die oorlog... voor velen — voor anderen is het een heel mooie inrichting; mijn man wenscht niets liever, dan dat het weer spoedig ergens toekwam; hij zou zich zoo graag onderscheiden. Ik kan dat begrijpen — als ik soldaat was, zou ik ook wenschen eene groote daad te kunnen verrichten, of althans in rang vooruit te komen.

— Of verminkt of dood geschoten te worden?

— Daaraan zou ik nooit denken. Daaraan moet men ook niet denken en het treft toch ook maar alleen degenen, over wie het beschikt is. — Zoo was u voorbeschikt, hartje, een jonge weduwe te worden.

— En daarom moest de oorlog met Italië uitbreken?

— En wanneer mijne bestemming is de vrouw van een betrekkelijk jong generaal te zijn...

— Dan moet het binnekort tot een algemeenen oorlog komen, opdat Griesbach snel vordering kan maken? Ik moet zeggen, ge schrijft aan de wereldorde een zeer eenvoudigen weg voor. — Wat wildet ge mij met betrekking tot Lilli vertellen?

— Dat uw neef Konrad gek op haar is. Ik denk, dat hij spoedig om hare hand zal komen.

— Dat betwijfel ik. Konrad Althaus is een veel te wispelturige en dolle jongen om aan trouwen te denken.

— Och, dol en wispelturig zijn ze immers allemaal en toch trouwen ze, als ze dat in het hoofd krijgen... Zoudt ge denken, dat hij Lilli bevalt?

— Ik heb niets bemerkt.

— Hij zou een heel goede partij zijn. Als zijn oom Drontheim sterft, erft hij de heerlijkheid Selavets. Van Drontheim gesproken — weet ge dat Ferdi Drontheim, dezelfde die zijn vermogen met de danseres Grilli heeft doorgebracht, nu een rijke bankiersdochter gaat trouwen? — Nu, ontvangen zal toch niemand ze... Komt ge vanavond bij den Engelschen gezant? Alweer niet? Eigenlijk hebt ge gelijk — op die partijen bij de gezanten voelt men zich toch niet zoo heelemaal onder ons; er zijn daar zoo veel vreemdsoortige lui, waarvan men niet zeker weet, of ze « comme il faut » zijn; elke doorreizende Engelschman die zich bij zijn gezant laat voorstellen, wordt daar genoodigd — al is het ook een burgerlijk grondeigenaar of zelfs een industrieel of zoo iets. Ik mag de Engelschen alleen maar in de Tachnitz-editie... Hebt ge « Jane Evre » al gelezen? — niet waar, allermoost? Als Beatrix begint te praten, zal ik eene Engelsche kinderjuffrouw voor haar nemen... Over de Fransche van Xaver ben ik volstrekt niet tevreden. Onlangs heb ik ze op straat ontmoet, toen ze met den kleine uit was, en een jong mensch — op het oog een kommies — ging druk pratende naast haar. Plotseling stond ik voor hem — ge hadt hunne verlegenheid eens moeten zien! Ja, ja, die bedienden zijn me een kruis!.. Daar hebt ge mijn kamermeisje, die zegt me den dienst op, omdat ze gaat trouwen — en dat nu ik aan haar gewend was — er is niets onuitstaanbaarder dan nieuwe gezichten om u heen... Wat? Gaat ge al weg?

— Ja, mijn schatje — ik moet nog een ge noodzakelijke bezoeken afleggen, adieu.

En ik liet mij ook niet bepraten om « nog maar vijf minuutjes! » te blijven, ofschoon de noodzakelijke bezoeken verzonnen waren. Anders had ik het toch wel uren achtereen uitgehouden zulk flauw gebabbel aan te hooren en mee te babbelen — maar vandaag stond het mij tegen. Een vurig verlangen greep mij aan... Ach, nog maar weer zoo'n gesprek als gisteren avond — ach, Tilling — Friedrich Tilling... De wielen hadden dan toch gelijk gehad met hun refrein! Er had een omkeering in mij plaats gehad — ik was in eene andere wereld overgebracht, ik gevoelde anders; die nietigheden waarin mijne vriendin zoovel belang stelde, waarin zij zoo geheel verdiept was: toiletten, kinderjuffrouwen, huwelijks- en erfgeschiedenissen uit de groote wereld — dat was toch al te beuzelachtig, te erbarmelijk, te verstikkend... Naar buiten, opgestegen in een andere levenslucht! En Tilling was immers vrij; de prinses « dweept met een tooneelspeler van het Burgtheater »... Haar heeft hij zeker nooit bemind... een voorbijgaand — en voorbijgegaan avontuur, ziedaar alles.

* * *

Er verliepen verscheidene dagen, zonder dat ik Tilling terugzag. Iederen avond ging ik naar den schouwburg en van daar naar eene soirée, hopende en verwachtende hem te ontmoeten, maar tevergeefs.

Op mijn ontvangdag ontbrak het mij niet aan bezoeken, maar hij bleef natuurlijk weg. Ik had ook niet anders verwacht. Hij was er de man niet naar, om na zijn stellig: « Gravin, zoo iets moogt ge niet van mij denken » en zijn aan het portier op zulk een gekrenkten toon geuit: « Ik begrijp het al — dus in het geheel niet » zich toch op zulk een dag ten mijnent te vertoonen. Dien avond had ik hem beleedigd, dat was zeker: en hij ontweek mij, dat was duidelijk. Maar wat zou ik doen? Vurig verlangde ik hem weer te zien, mijn vroegere onvriendelijkheid weer goed te maken en nog eens een uurtje al pratende met hem door te brengen zooals op dien avond bij mijn vader: een uurtje, mij nu nog honderdmaal aantrekkelijker geworden, sedert ik tot een helder besef van mijne liefde gekomen was.

Bij ontsteniens van Tilling bracht de eerstvolgende Zaterdag mij tenminste Tillings nicht — dezelfde bij wie ik hem op het bal had leeren kennen. Toen zij binnenkwam begon mijn hart te bonzen; nu kon ik althans iets van den persoon vernemen, die mijn gedachten zoo bezighield. Ik kon er echter niet toe komen, rondruit naar hem te vragen; ik gevoelde dat ik niet in staat zou zijn een zekeren naam uit te spreken zonder mij door mijne kleur te verraden, en daarom sprak ik met mijn bezoekster over honderderlei dingen — onder anderen ook over het weer — alleen niet over hetgeen ik op het hart had.

— He, Martha, zeide ze opeens, ik had een boodschap voor u, mijn neef Friedrich laat u groeten — hij is eergisteren op reis gegaan.

Ik voelde, dat het bloed uit mijne wangen week.

— Op reis gegaan? Waarheen? Is zijn regiment verlegd?

— Neen, hij heeft maar een kort verlof genomen, om naar Berlijn te snellen, waar zijne moeder op sterven ligt. Ik heb met den arme te doen; want ik weet, dat hij zijn moeder vergoodt.

Twee dagen daarna ontving ik een brief van een onbekende hand, met het postmerk Berlijn. Nog voordat ik de onderteekening had gezien wist ik dat het schrijven van Tilling kwam. Het luidde aldus:

Berlijn, Friedrichstr., 8; 30 Maart 1863.
1 uur 's nachts.

Waarde gravin! Ik moet mijn leed aan iemand klagen... Waarom juist aan u? Heb ik recht daartoe? Neen, maar een onweerstaanbaren aandrang. Gij zult met mij gevoelen, ik weet het.

Indien gij de stervende gekend had, zoudt gij haar liefgehad hebben. Dat weeke hart, dat heldere verstand, die vroolijke luim, die hooghartigheid en waardigheid — en dat alles moet nu in het graf — geen hoop meer!

Ik heb den geheelen dag aan hare legerstede doorgebracht en zal ook vannacht hier blijven — haar laatsten nacht.

Veel heeft zij geleden, de arme. Nu is zij rustig — de krachten verminderen, de pols slaat reeds bijna niet meer... Met mij waken nog hare zuster en een dokter in de ziekenkamer.

Ach, die schrikkelijke losscheuring, de dood! Men weet wel, dat hij allen moet vellen, maar kan het toch nooit recht begrijpen, dat hij ook onze geliefden moet wegrapen. Wat deze moeder voor mij was, kan ik met geene woorden uitdrukken.

Zij weet, dat zij gaat sterven. Toen ik vanmorgen aankwam, ontving zij mij met een vreugdekreet.

(Wordt voortgezet.)